

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd



Bakalářská práce

Udržitelnost v percepci mladých (případ Ruska a Česka)

Olga Korotkikh

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Olga Korotkikh

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Udržitelnost v percepci mladých (případ Ruska a Česka).

Název anglicky

Sustainability in the perception of the youth (the case of Russia and Czechia)

Cíle práce

Cílem práce je zjistit, co mladí lidé chápou pod pojmem udržitelnost (např., co je cílem udržitelnosti, jaké trendy jsou s udržitelností spojené atd.), a to při srovnání dvou zemí – Česka a Ruska. Práce také naznačí, jak je vhodné dát do souladu různé aspekty udržitelnosti s tím, jak tento pojem vnímají mladí.

Metodika

Práce začne literární rešerší. Ta představí, jak je pojetí udržitelnosti teoreticky uchopeno v odborné literatuře (nepůjde pouze o představení definic udržitelnosti, ale i o zakomponování otázky udržitelnosti do určitého společenského a ekonomického kontextu). Praktická část práce bude výzkumnou otázkou, jak mladí vnímají udržitelnost, sledovat na případě Ruska a Česka. K tomu bude využita triangulace několika výzkumných technik. Nejprve bude prostřednictvím rozhovorů s vybranými mladými lidmi zjišťován diskurs udržitelnosti, který existuje v této generaci. Následně bude diskurs operacionalizován do krátké ankety. Zjištění z ankety a rozhovorů budou komparována nejen mezi Ruskem a Českem, ale i ve vztahu k tomu, jak o udržitelnosti pojednává odborná literatura, což bude náplní literární rešerše.

Doporučený rozsah práce

40-50 stran

Klíčová slova

udržitelnost, mladí lidé, Rusko, Česko, komparace

Doporučené zdroje informací

- Glavič, P., Lukman R. (2007). Review of sustainability terms and their definitions. *Journal of Cleaner Production* 15 (18): 1875-1885.
- Medows, D., Randers, J., Medows, D. (2005). *Limits to Growth (the 30-Year Update)*. London: Earthscan.
- Moore, JE., Mascarenhas, A., Bain, J., Straus, SE. Straus, Sharon E. (2017). *Implementation Science* 12, Article Number 110
- Pater, LR., Cristea, SL. (2016). Systemic Definitions of Sustainability, Durability and Longevity. Pp. 362-371 in *13TH INTERNATIONAL SYMPOSIUM IN MANAGEMENT: MANAGEMENT DURING AND AFTER THE ECONOMIC CRISIS* (conference proceedings edited by Prostean, G., Seifert, R and Pettinger, R. Volume 221.
- Waseem, N., Kota, S. (2017). Sustainability Definitions-An Analysis. Pp. 361-371 in *RESEARCH INTO DESIGN FOR COMMUNITIES, VOL 2* (Conference proceedings edited by Chakrabarti, A., Chakrabarti, D.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 1. 9. 2021

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 16. 02. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci " Udržitelnost v percepci mladých (případ Ruska a Česka)" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.11.2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala svým rodičům za morální podporu a za to, že ve mě věřili a pomohli mi uskutečnit můj sen studovat v České republice. Ráda bych také poděkovala prof. PhDr. Michalu Lošťáku za pomoc při psaní práce. A nakonec bych ráda poděkovala všem, kteří se se mnou podělili o informace k vypracování praktické části.

Udržitelnost v percepci mladých (případ Ruska a Česka)

Abstrakt

Tato bakalářská práce zkoumá koncept udržitelného rozvoje, jaký dopad má šíření této myšlenky mezi obyčejnými lidmi na rozvoj země a jak si tuto problematiku uvědomují mladí lidé ve dvou různých zemích.

Teoretická část se zabývá především koncepty udržitelného rozvoje, aspekty, historií vývoje tohoto konceptu, parametry a indikátory, mezinárodními normami a zkoumá cíle udržitelného rozvoje. Smyslem obsahu těchto kapitol je vysvětlit problematiku udržitelnosti, zamyslet se nad vývojem tohoto konceptu v historii.

V praktické části je tématem práce anketa a řízené rozhovory, které zjišťují, jaký význam má šíření tohoto pojmu mezi běžné lidi z Ruska a České republiky. Cílem je zjistit, jak tento koncept vnímají obyvatelé dvou různých zemí. Vybrané země jsou České republika a Rusko. Součástí praktické části je i vzájemné komparace odpovědí českých a ruských respondentů. Komparace poukazuje na odlišné vnímání, chování a postoje k problematice udržitelnosti. Výzkumy odhalily rozdílné názory na problematiku udržitelnosti z pohledu respondentů z Ruska a České republiky. Jednotlivá zjištění jsou uvedena v závěrečném zhodnocení výsledků bakalářské práce.

Klíčová slova: udržitelnost, udržitelný rozvoj, indikátory, budoucnost, mladí lidé, Rusko, Česko, komparace, anketa, řízený rozhovor

Sustainability in the perception of young people (the case of Russia and the Czech Republic).

Abstrakt

This bachelor thesis explores the concept of sustainable development, the impact that the spread of this idea among ordinary people has on the development of a country, and the awareness of young people in two different countries.

The theoretical part mainly deals with the concepts of sustainable development, aspects, history of the development of the concept, parameters and indicators, international standards and examines the sustainable development goals. The purpose of the content of these chapters is to explain the issue of sustainability, to reflect on the development of the concept throughout history.

In the practical part of the thesis, the topic is a survey and guided interviews to find out the importance of the spread of this concept among ordinary people in Russia and the Czech Republic. The aim is to find out how the concept is perceived by the inhabitants of two different countries. The selected countries are the Czech Republic and Russia. The practical part includes a comparison of the answers of Czech and Russian respondents. The comparison shows different perceptions, behaviours and attitudes towards sustainability issues. The research revealed different views on sustainability issues from the perspective of respondents from Russia and the Czech Republic. Individual findings are presented in the final evaluation of the results of the bachelor thesis.

Keywords: Sustainability, sustainable development, indicators, future, young people, Russia, Czech Republic, comparison, survey, guided interview

Obsah

1 Úvod	9
2 Cíl práce a metodika	10
2.1 Cíl práce	10
2.2 Metodika.....	10
3 Teoretická část	12
3.1 Teoretické základy konceptu udržitelného rozvoje	12
3.1.1 Podstata konceptu udržitelného rozvoje	13
3.1.2 Aspekty udržitelného rozvoje.....	15
3.2 Historie konceptu udržitelného rozvoje	16
3.3 Cíle udržitelného rozvoje OSN.....	18
3.4 Parametry a indikátory udržitelného rozvoje	22
3.4.1 Systémy ekoindikátorů Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) 24	
3.4.2 Systém indikátorů UNCS D	25
3.4.3 Systém environmentálních ekonomických účtů (SEEA).....	25
3.4.4 Ukazatel „skutečných úspor“	26
3.4.5 Další ukazatele.....	26
3.5 Kvalita života jako faktor udržitelného rozvoje	28
3.6 Mezinárodní normy v oblasti konceptu udržitelného rozvoje	30
4 Praktická část	32
4.1 Udržitelnost v percepci mladých lidí v České republice.....	32
4.2 Řízené rozhovory a komparace	32
4.3 Anketa a komparace.....	37
5 Zhodnocení výsledků	49
6 Závěr	59
7 Seznam použitých zdrojů	61
8 Přílohy	63
8.1 Příloha 1 – Řízený rozhovor.....	63
8.2 Příloha 2 – Cíle udržitelného rozvoje	71
8.3 Příloha 3 – 5 důvodů proč se zajímat o udržitelnost.....	72
8.4 Příloha 4 – Obnovitelné energie	73
8.5 Příloha 5 – Elektromobily	74

1 Úvod

Konceptuální východiska udržitelného rozvoje, která se výrazněji objevují od roku 1972, odráží současnou fázi vývoje společnosti a reagují na problém omezených až nedostatečných zdrojů (Kuznecov, 2000).

Nedostatek zdrojů ovlivňuje nejen vyčerpání přírodních zdrojů, ale také vzájemnou závislost společnosti a biosféry. Uvědomění si těchto problémů vedlo ke vzniku pojmu „kapacita biosféry“, což znamená maximální přípustné množství lidského vlivu na přírodu, při kterém se degradační proces stává nevratným (Šikula, 2003).

Lidská civilizace ještě nedosáhla úrovně, na které by mohla nahradit přírodu. Dnes se lidé cítí stále méně součástí přírody a ohrožení životních zájmů budoucích generací je stále vážnější. Ani jeden stát se nemůže vydat na cestu udržitelného rozvoje bez zásadní změny mechanismů rozvoje a volby nových cílů. Nová rozvojová strategie by měla být transformační, nikoli strategií modernizace, ale strategií, která chrání a zachovává přírodu a lidstvo jako celek, a ne pouze tu jejich část, která se snaží privatizovat budoucnost na úkor zbytku lidstva (Šikula, 2003).

Relevance tohoto tématu je dána tím, že moderní globální rozvoj je spojen s negativními environmentálními důsledky, vyčerpáním přírodních zdrojů a rostoucí nerovnováhou v biosféře. Již dnes jsou dopady klimatických změn viditelné po celé planetě. Vedou k prohlubování sociálních problémů a omezují možnosti dalšího rozvoje a pouze realizace konceptu udržitelného rozvoje může tyto degradační procesy zastavit (Šikula, 2003).

Teoretická část práce je věnována pochopení toho, co je udržitelný rozvoj, jak se tento pojem objevil ve společnosti a jak ovlivňuje rozvoj různých států v současnosti. Budou také zvažovány indikátory udržitelného rozvoje, které se používají k hodnocení rozvoje zemí.

Praktická část se bude na příkladu České republiky a Ruska zamýšlet nad tím, jak si lidé v naší době uvědomují koncept udržitelného rozvoje. Na základě odpovědí respondentů z výzkumů byl utvořen pohled, jak tuto problematiku vnímají obyvatelé těchto zemí. Na závěr praktické části je provedena komparace odpovědí českých a ruských respondentů.

V závěru práce budou shrnuty výsledky z výzkumů z praktické části a formulovány závěry, které by měly ukázat, jak se liší představy lidí ze dvou různých zemí mezi sebou na koncept udržitelného rozvoje.

2 Cíl práce a metodika

V následujících podkapitolách jsou uvedené cíle a metodika práce.

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem práce je zjistit, jak pojem udržitelný rozvoj chápou mladí lidé z Ruska a České republiky. Dalším cílem je pak zjistit, jestli vybrané skupiny respondentů mají rozdílné názory a postoje na zkoumanou problematiku. K dosažení cíle napomohou kvantitativní a kvalitativní metody, které jsou popsány níže v metodice bakalářské práce. Vedlejším cílem je teoreticky vysvětlit problematiku udržitelnosti a udržitelného rozvoje.

2.2 Metodika

Obsahem praktické části je anketa, která se zaměřuje na pochopení udržitelnosti, a tak otázky jsou sestaveny z aktuálních témat, které jsou mezi lidmi diskutovány. Autorka práce položí otázky 400 respondentům z České republiky a Ruska. Anketa je zaměřena na otázky vědění, chování a postojové otázky. Účastníci ankety jsou respondenti ve věku 18-28 let. Otázky byly převzaty ze seznamu dimenzí UNESCO (2006), které byly zaměřeny na ekonomické, sociální a environmentální aspekty. Otázky jsou položeny tak, aby hodnotily vědomosti (vědění), postoje a chování k těmto dimenzím. Ke každému otázce vypracuje nabídku možností odpovědí. Získané výsledky promítne v grafech nebo tabulkách. Na základě získaných výsledků vypracuje komparaci pochopení pojmu udržitelnosti mezi českými a ruskými respondenty. Anketa byla distribuována online formou, kdy autorka práce zaslala podobu ankety na vybrané emailové adresy. Dále pak sdílela anketu na vybraných sociálních sítích, jako je Facebook a Instagram. Využila i mobilních platforem v podobě aplikace WhatsApp a Telegram. Dále pak byly použity rozhovory s respondenty. Odkazuje to na kvalitativní metody výzkumu. Pro rozhovor bylo vybráno 14 otevřených otázek, na které respondenti odpovídali. K porovnání informací, které byly od respondentů získány, byly použity informace z knih a článků z internetu.

Například:

- **Domníváte se, že je dostatečné povědomí ve světě o pojmech udržitelnost a udržitelný rozvoj?**
- **Co pro Vás znamená udržitelnost?**
- **Jak vnímá udržitelnost obyčejný člověk?**

Tyto otázky byly použity k otestování znalostí respondentů o tomto pojmu. Další část otázek byla užší, byla věnovaná zjišťování, jak udržitelný rozvoj ovlivňuje běžný život lidí z různých zemí. Například:

- **Jak vnímáte udržitelnost v dopravě?**
- **Jak vnímáte udržitelnost v cestovním ruchu?**
- **Jak vnímáte udržitelnost v potravinářském sektoru?**

Výzkum byl proveden na základě ankety a řízených rozhovorů. Jednotlivé odpovědi byly následně porovnány. V závěru práce budou výsledky průzkumů vyhodnoceny.

3 Teoretická část

Teoretická část práce se zaměřuje na pochopení toho, co je udržitelný rozvoj, jak se tento pojem objevil ve společnosti a jak ovlivňuje rozvoj různých států v současnosti. Budou také zvažovány indikátory udržitelného rozvoje, které se používají k hodnocení rozvoje zemí.

3.1 Teoretické základy konceptu udržitelného rozvoje

V posledních letech se ve společnosti aktivně diskutuje o konceptu udržitelného rozvoje. Udržitelný rozvoj je novou strategií rozvoje civilizace, který by se měl stát hlavním klíčem k překonání globálních ekologických a dalších globálních krizí, a tím zajistit přežití civilizace (Kasimov, 2006).

Udržitelný rozvoj je koncept, který odkazuje na myšlenku dosažení sociálního, ekonomického a environmentálního blahobytu způsobem, který neohrozí schopnost budoucích generací uspokojovat své vlastní potřeby. Jde o přístup k rozvoji, který se snaží vyvážit ekonomický růst, sociální pokrok a ochranu životního prostředí (Baburin, 2011).

Koncept udržitelného rozvoje je strategie rozvoje, která je šetrná k životnímu prostředí, která vznikla v reakci na rostoucí hrozbu ekologických krizí, nazývaná Valným shromážděním OSN „Globální model budoucnosti civilizace“.

Termín „udržitelný rozvoj“ se rozšířil po zveřejnění zprávy připravené pro OSN v roce 1987 Mezinárodní komisí pro životní prostředí a rozvoj zřízenou v roce 1983 (Kuznecov, 2000). Světová strategie ochrany přírody (1980), kterou vydala Mezinárodní unie pro ochranu přírody, zdůrazňovala, že udržitelný rozvoj musí brát v úvahu nejen ekonomické, ale i sociální a environmentální aspekty. V 80. letech diskutovali vědci z Worldwatch Institute ve Spojených státech, zejména L. R. Brown, ředitel institutu, o vývoji ekologii; v polovině 70. let UNEP¹ zpopularizoval koncept „rozvoj bez destrukce“, na nějž navázal koncept „ekorozvoj“, což znamená rozvoj šetrný k životnímu prostředí, tedy rozvoj s nejmenším negativním dopadem na životní prostředí (Perelet, 2000).

Koncept udržitelného rozvoje je založen na několika klíčových principech. Jedním z nich je myšlenka mezigenerační spravedlnosti, což znamená, že při rozhodování o rozvoji by dnes měly být brány v úvahu potřeby budoucích generací. Další zásadou je potřeba vyvážit

¹ Z anglického slovního spojení United Nations Environment Programme

ekonomické, sociální a environmentální aspekty, přičemž se uznává, že tyto tři systémy jsou vzájemně závislé a musí být řízeny společně (Baburin, 2011).

Udržitelnost také zahrnuje koncept trojitého spodního řádku, který odkazuje na myšlenku, že při hodnocení úspěšnosti rozvojových iniciativ by měly být brány v úvahu ekonomické, sociální a environmentální faktory. To znamená, že hospodářský růst musí být v rovnováze se sociálním pokrokem a ochranou životního prostředí (Baburin, 2011).

Jedním z klíčových cílů udržitelného rozvoje je rovnováha mezi krátkodobými a dlouhodobými cíli. Zatímco některé iniciativy udržitelnosti mohou mít krátkodobé náklady, jako jsou investice do obnovitelné energie nebo snižování emisí uhlíku, jsou nezbytné pro dlouhodobou udržitelnost z hlediska životního prostředí a ekonomiky. Podobně některé sociální iniciativy mohou vyžadovat krátkodobé investice, ale přinášejí dlouhodobé výhody, jako je lepší zdraví a vzdělání (Baburin, 2011).

3.1.1 Podstata konceptu udržitelného rozvoje

Definice, že udržitelný rozvoj je rozvoj, který naplňuje potřeby současnosti, aniž by ohrozil schopnost budoucích generací uspokojovat své vlastní potřeby, uvedená v „Naše společná budoucnost“ byla na UNCED² široce používána.

Dále byla přijata koncepce v souladu s doporučeními Konference Organizace spojených národů o životním prostředí a rozvoji (UNCED), která uvádí, že v souladu s doporučeními a zásadami stanovenými v dokumentech Konference OSN o životním prostředí a rozvoji (Rio de Janeiro 1992) je uznáván jako nezbytný a možný pro postupný přechod k udržitelnému rozvoji, který zajišťuje vyvážené řešení socioekonomických úkolů a problémů. Tento koncept vyzval národní vlády, aby vypracovaly a schválily své vlastní strategie udržitelného rozvoje (Perelet, 1988).

Teprve po UNCED se ukázalo, že pokud se nevyřeší problémy životního prostředí, hrozí zničení veškerého civilizačního vybavení. Je to způsobeno tím, že hojnost přírody a schopnost samoléčby biosféry budou zcela vyčerpány a celé lidstvo bude uvrženo do propasti ekologické katastrofy v planetárním měřítku. Ukázalo se, že je nutné radikálně změnit model lidského vývoje, a dokonce i samotný způsob života každého člověka, provést nejradikálnější civilizační proměnu v dějinách lidstva, která zajistí přežití lidstva (Gvishiani, 2004).

² Z anglického slovního spojení United Nations Conference on Environment and Development

Celý svět stojí na pokraji třetí civilizační revoluce, po zemědělské, kulturní a průmyslové. Není možné postavit strategii udržitelného rozvoje na základě obecně uznávaných univerzálních myšlenek, hodnot a stereotypů myšlení. Je nutné vyvinout nový vědecký a globální přístup, který bude odpovídat nejen moderní realitě, ale i perspektivám rozvoje očekávaným ve třetím tisíciletí (Bogolyubov, 2015).

Koncepci udržitelného rozvoje by měly určovat dva klíčové rysy: antropocentrismus a biosferocentrismus. Antropocentrické atributy jsou široce chápány jako přežití lidstva a schopnost dalšího udržitelného, dlouhodobého rozvoje tak, aby naši potomci neměli o nic méně příležitostí než současná generace uspokojovat své potřeby. Biosférický (obecně ekologický) charakter tohoto konceptu je spojen se zachováním biosféry jako přirozeného základu všech na Zemi a nezbytnou podmínku pro jeho stabilitu a přirozený vývoj. „Naše společná budoucnost“ uvádí, že strategie udržitelného rozvoje je zaměřena na soulad mezi lidmi, mezi společností a přírodou. Tento princip lze popsat jako princip koevoluce mezi přírodou a společností. To umožňuje definovat udržitelný rozvoj jako strategii sociálního a přírodního rozvoje, která zajišťuje přežití a nepřetržitý rozvoj společnosti a neničí přírodní prostředí, zejména biosféru (Bogolyubov, 2015).

Formování nové rozvojové strategie zahrnuje postupnou integraci ekonomické, environmentální a sociální sféry činnosti do jediného samo organizujícího se systému. Udržitelný rozvoj v tomto smyslu znamená minimálně ekonomickou efektivitu, kompatibilitu s biosférou, sociální spravedlnost a obecné snížení antropogenního tlaku na biosféru. Organizace hospodářské činnosti, která zachovává biosféru, je jedním z ústředních směrů pro budování udržitelné společnosti v budoucnosti. Z tohoto pohledu je třeba biosféru považovat nejen za zdroj, ale i za základ života a její zachování by mělo být nezbytnou podmínkou fungování socioekonomických systémů a jejich jednotlivých prvků (Bobylev, 2004).

Dosud neexistuje žádný uspokojivý vědecky podložený přístup k vytvoření ekonomiky, která by byla plně kompatibilní s biosférou: ekonomická aktivita ve 20. století byla zaměřena na urychlení ekonomického růstu, který se stal destruktivní silou pro člověka a biosféru. Ekonomika přátelská k biosféře se však zatím jeví jako pouhá utopie a metody a mechanismy jejího formování, vhodné pro moderní civilizaci, jsou například bioekonomika nebo cirkulární ekonomika. Pojmem cirkulární ekonomika se rozumí určitý koncept, který je integrální součástí udržitelného rozvoje. Zaměřuje se na způsoby, jak zvyšovat kvalitu životního prostředí a lidského života. Řešení vidí pomocí zvyšování efektivity produkce.

Řešení tohoto rozporu mezi ekologií a ekonomikou zřejmě vyžaduje vytvoření nového ekonomického modelu, tedy udržitelné ekonomiky založené na principech komplexní a úplné intenzifikace a ekologizace (Bobylev, 2004).

Hluboká podstata přechodu k udržitelnému rozvoji spočívá v současném dosažení přežití lidstva a zachování biosféry. Aby však lidstvo přežilo jako jedinečný biologický druh, bude muset radikálně transformovat celý rozsah svých aktivit, aby výrazně snížilo tlak na biosféru. Jedná se o velmi složitý problém, jehož řešení do značné míry odporuje charakteristikám nestabilního rozvojového modelu, stanoveného při přechodu lidstva k produktivní ekonomické činnosti. Dnes je koncept udržitelného rozvoje rozvíjen po celém světě jako teorie ve vědě i jako strategie udržitelného rozvoje v praxi, která musí být realizována, aby světové společenství přežít v novém tisíciletí (Bogolyubov, 2015).

3.1.2 Aspekty udržitelného rozvoje

Teorie i praxe ukazují, že složka životního prostředí je základní složkou lidského rozvoje. Aspekty udržitelného rozvoje jsou následující:

1) Ekonomický aspekt:

- racionální využívání omezených přírodních zdrojů;
- aplikace ekologicky šetrných technologií šetřících zdroje;
- recyklace a likvidace odpadu

2) Sociální aspekt:

- udržení stability stávajících sociálních a kulturních systémů;
- snížení interetnických a interkulturních konfliktů;
- spravedlivé rozdělení zdrojů a příležitostí mezi celou populaci planety;
- respektování práv budoucích generací

3) Environmentální aspekt:

- zajištění integrity a životaschopnosti biologických a fyzikálních přírodních systémů;
- zachování schopnosti ekosystémů měnit se

Světový summit OSN o udržitelném rozvoji v roce 2002 označil planetu za systém, který podporuje život, a vyzval celé světové společenství, aby se zavázalo k udržitelnému rozvoji, aby byly uspokojeny základní lidské potřeby (The World Commission on Environment and Development, 1987).

3.2 Historie konceptu udržitelného rozvoje

Koncept udržitelného rozvoje se objevil v 70. letech 20. století jako reakce na rostoucí obavy z dopadu lidských činností na životní prostředí. Konference Organizace spojených národů o životním prostředí, která se konala ve Stockholmu v roce 1972, byla jedním z prvních velkých mezinárodních setkání věnovaných těmto otázkám. Na konferenci termín „udržitelný rozvoj“ ještě nepadl, ale myšlenky, které vstoupí do definice konceptu, již byly diskutovány (Kuznecov, 2000).

Konference OSN a vytvoření Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) znamenaly zapojení mezinárodního společenství na vládní úrovni do řešení problémů životního prostředí, které brzdily sociální a ekonomický rozvoj. Začaly se vytvářet nové institucionální prvky – politika a diplomacie životního prostředí, legislativa životního prostředí a ministerstva životního prostředí (Kuznecov, 2000).

V roce 1980 vydal Mezinárodní svaz ochrany přírody (IUCN³) zprávu nazvanou „Světová strategie ochrany“, která vyzývala k integraci ochrany a rozvoje. Zpráva určila tři cíle: zachování základních ekologických procesů a systémů podpory života, zachování genetické rozmanitosti a udržitelné využívání druhů a ekosystémů. Tato zpráva je považována za předchůdce konceptu udržitelného rozvoje (Bobylov, 2004).

V roce 1983 založila OSN Světovou komisi pro životní prostředí a rozvoj (WCED⁴), známou také jako komise Brundtlandové. Komise měla za úkol prozkoumat kritické otázky životního prostředí a rozvoje a navrhnout globální agendu pro změny.

Prohlášení, že zajištění udržitelného rozvoje lidstva je nejvýznamnější problém, kterému světové společenství čelí, učinilo v roce 1987. Od té doby neztratila na aktuálnosti – o konceptu udržitelného rozvoje dnes aktivně diskutují světoví lídři. V roce 1987 přijalo mnoho zemí princip udržitelného rozvoje společnosti, který stanoví odpovědnost státu a občanské společnosti za to, že mohou být uspokojeny potřeby současných i budoucích generací (Gvishiani, 2004).

Zpráva komise Brundtlandové znamenala zlom ve vývoji koncepce udržitelného rozvoje. Ukázala, že ekonomické, sociální a environmentální faktory jsou vzájemně závislé a musí

³ Z anglického slovního spojení International Union for Conservation of Nature

⁴ Z anglického slovního spojení Western Cape Education Department

být řešeny společně. Zpráva také zdůrazňuje potřebu mezinárodní spolupráce k dosažení udržitelného rozvoje (Gvishiani, 2004).

Od zveřejnění zprávy komise Brundtlandové se udržitelný rozvoj stal široce uznávaným pojmem v mezinárodní politice. Stal se předmětem mnoha mezinárodních konferencí a dohod, včetně Konference OSN o životním prostředí a rozvoji (UNCED) z roku 1992, známé také jako Summit Země v Rio de Janeiru. Na konferenci padlo historické rozhodnutí změnit směr vývoje celého světového společenství. Takové bezprecedentní rozhodnutí předsedů vlád a vůdců 179 zemí, kteří se sešli na UNCED, bylo způsobeno rychle se zhoršující globální environmentální situací a globální katastrofou předpovídanou na základě analýzy její dynamiky, která by mohla propuknout již v 21. století, a vést ke smrti veškerého života na planetě (Perelet, 1988).

Mezi problémy životního prostředí, které budou podle zprávy „Global Environment Outlook - 2000“ hlavními výzvami v 21. století, patří změna klimatu v důsledku skleníkových emisí plynů, nedostatek vody a její znečištění, odlesňování a desertifikace, ztráta biodiverzity, růst populace (a vysídlení), potřeba likvidace odpadů, znečištění ovzduší, degradace půdy a ekosystémů, chemické znečištění, poškozování ozónové vrstvy, urbanizace, vyčerpání přírodních zdrojů, narušení biogeochemických cyklů, šíření chorob (včetně vzniku nových) atp. Téměř každý z těchto environmentálních problémů může, pokud bude spontánní rozvoj civilizace pokračovat, vést ke smrti lidstva a biosféry. UNCED prokázalo vědomí škodlivosti tradiční cesty rozvoje, která byla charakterizována jako neudržitelný rozvoj, plný krizí, katastrof, smrti všeho života. Přejít na nový model (strategii) rozvoje, nazývaný model udržitelného rozvoje, se jeví jako přirozená reakce světového společenství, usilujícího o své přežití a další rozvoj (Bogolyubov, 2015).

Cíle udržitelného rozvoje, přijaté Organizací spojených národů v roce 2015, rovněž odrážejí koncept udržitelného rozvoje a poskytují rámec pro řešení nejnaléhavějších světových ekonomických, sociálních a environmentálních problémů. Obecně lze říct, že koncept udržitelného rozvoje se postupem času vyvíjel v reakci na globální výzvy a měnící se vnímání rozvoje. Nyní je široce uznáván jako klíčový princip mezinárodní politiky rozvoje a stal se důležitým aspektem úsilí o řešení globálních výzev, jako je změna klimatu, ztráta biologické rozmanitosti a snižování chudoby (Bogolyubov, 2015).

3.3 Cíle udržitelného rozvoje OSN

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs⁵), také známé jako globální cíle, jsou souborem 17 cílů stanovených Organizací spojených národů v roce 2015 s cílem dosáhnout udržitelné budoucnosti pro všechny. Země uznávají, že opatření k jednomu z cílů, kterým je chudoba, musí zahrnovat nejen úsilí o stimulaci hospodářského růstu, ale také řadu dalších otázek, jako je vzdělávání, zdravotnictví, sociální ochrana, zaměstnanost, a dokonce i změna klimatu a ochrana životního prostředí. SDGs jsou univerzální výzvou k akci s cílem ukončit chudobu, chránit planetu a zajistit, aby se všichni lidé těšili míru a prosperitě do roku 2030 (OSN, 2015).

17 SDGs je následujících (OSN, 2015):

1. Konec chudoby

Konec chudoby ve všech jejích formách, aby všichni lidé měli přístup k základním zdrojům a službám, jako jsou jídlo, přístřeší, zdravotní péče, vzdělání a zaměstnání.

Úkoly: snížit podíl lidí žijících ve všech formách chudoby na polovinu. Zajistit rovná práva pro všechny muže a ženy. Zvýšit odolnost chudých a zranitelných osob. Mobilizovat životně důležité zdroje z různých států a poskytnout rozvojovým zemím prostředky na realizaci programů a strategií k vymýcení chudoby ve všech jejích formách.

2. Konec hladu

Konec hladu, získání potravinové bezpečnosti a lepší výživy, propagace udržitelného zemědělství, aby zajistili, že každý bude mít přístup k dostatečnému a výživnému jídlu.

Úkoly: zbavit se hladu a opatrovat se o všechny, zejména o chudé a zranitelné. Zbavit se podvýživy ve všech jejích formách. Zdvojnásobit produktivitu zemědělství. Zajistit udržitelné systémy produkce potravin a přijmout zemědělské postupy, které zvýší produkci. Zvýšit investice do zemědělské výroby. Přijmout opatření k zajištění řádného fungování trhů s potravinami.

⁵ Z anglického slovního spojení Sustainable Development Goals

3. Zdraví a kvalitní život

Zajistit zdravý život a podporovat blahobyt pro všechny v každém věku poskytováním přístupu ke kvalitní zdravotní péči, bezpečné vodě, hygieně a vzdělávání o zdravém životním stylu.

Úkoly: snížit celosvětovou úmrtnost matek. Eliminovat úmrtí novorozenců a dětí do pěti let. Eliminovat šíření AIDS, tuberkulózy, malárie a tropických nemocí. Snížit počet předčasných úmrtí na nepřenosné nemoci o třetinu. Zlepšit protidrogovou prevenci a léčbu. Snížit počet úmrtí a zranění na silnicích o polovinu. Zajistit zdravotní přístup ke kvalitním zdravotním službám a k bezpečným, kvalitním a cenově dostupným lékům a vakcínám.

4. Kvalitní vzdělání

Inkluzivní a spravedlivé kvalitní vzdělávání a podpora příležitosti k celoživotnímu vzdělávání pro všechny.

Úkoly: zajistit bezplatné, spravedlivé a kvalitní vzdělání pro všechny. Zajistit rovný přístup k dostupnému a kvalitnímu odbornému a vysokoškolskému vzdělání pro všechny ženy a muže. Zvýšit počet mladých lidí a dospělých s dovednostmi potřebnými pro zaměstnání, důstojnou práci a podnikání. Odstranit rozdíly mezi muži a ženami v oblasti vzdělání a zajistit rovný přístup. Zajistit, aby všichni mladí lidé a většina dospělých uměla číst, psát a počítat.

5. Rovnost mužů a žen

Dosažení rovnosti pohlaví a posílit postavení všech žen a dívek zajištěním jejich plné a rovné účasti ve všech aspektech života, včetně vzdělávání, zaměstnání a rozhodování.

Úkoly: eliminovat všechny formy diskriminace všech žen a dívek na celém světě. Eliminovat všechny formy násilí ve veřejné i soukromé sféře, včetně obchodování s lidmi. Eliminovat dětské sňatky, předčasné sňatky, nucené sňatky. Zajistit příležitosti pro vedoucí postavení v rozhodování na všech úrovních politického, hospodářského a veřejného života.

6. Pitná voda a kanalizace

Dostupnost a udržitelné hospodaření s vodou a hygienou pro všechny.

Úkoly: zajistit všeobecný přístup k bezpečné a cenově dostupné pitné vodě pro všechny. Zlepšit kvalitu vody snížením znečištění, odstraněním likvidace odpadů. Zajistit zásoby

vody, aby se vyřešil problém nedostatku vody. Zajistit integrované řízení vodních zdrojů na všech úrovních.

7. Dostupně a čisté energie

Přístup k dostupné, spolehlivé, udržitelné a moderní energii pro všechny.

Úkoly: zajistit všeobecný přístup k cenově dostupným, spolehlivým a moderním zdrojům energie. Zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v celosvětovém energetickém mixu. Zdvojnásobit tempo zlepšování globální energetické účinnosti. Posílit mezinárodní spolupráci s cílem usnadnit přístup k výzkumu a technologiím v oblasti čisté energie. Rozšířit infrastrukturu a zlepšit technologie, aby byly všem zemím k dispozici moderní a udržitelné zdroje energie.

8. Důstojná práce a ekonomický růst

Podpora trvalého, inkluzivního a udržitelného hospodářského růstu, plné a produktivní zaměstnanosti a slušné práci pro všechny.

Úkoly: podporovat hospodářského růstu. Dosáhnout vyšší produktivity v ekonomice prostřednictvím diverzifikace, technologických zlepšení a inovací. Zajistit plnou a produktivní zaměstnanost a důstojnou práci pro všechny ženy a muže, včetně mládeže a osob se zdravotním postižením, a stejnou odměnu za práci stejné hodnoty. Snížit podíl mladých lidí, kteří nepracují, nechodí do školy ani nezískávají dovednosti.

9. Průmysl, inovace a infrastruktura

Vybudování infrastruktury, podpora inkluzivní a udržitelní industrializace a inovace. Úkoly: rozvíjet kvalitní, spolehlivou, udržitelnou infrastrukturu. Zvýšit zaměstnanost v průmyslu. Modernizovat infrastrukturu a dovybavit průmyslové podniky. Posílit vědecký výzkum a budovat technologické kapacity ve všech národních průmyslových odvětvích.

10. Méně nerovností

Snížení nerovnosti mezi lidmi a zemi s pomocí zajištění sociálního, ekonomického a politického začlenění a příležitostí pro všechny.

Úkoly: podporovat aktivní účast všech lidí na společenském, hospodářském a politickém životě bez ohledu na věk, pohlaví, zdravotní postižení, rasu, etnický původ, náboženství nebo ekonomické postavení. Zajistit rovnost příležitostí. Zajistit, aby rozvojové země měly

větší hlas v rozhodovacích procesech v globálních mezinárodních hospodářských a finančních institucích.

11. Udržitelná města a obce

Města a lidská sídla musí být inkluzivní, bezpečná, odolná a udržitelná.

Úkoly: zajistit všeobecný přístup k přiměřenému, bezpečnému a cenově dostupnému bydlení. Zajištění přístupu k bezpečné a cenově dostupné dopravě pro všechny. Zajistit udržitelnou urbanizaci. Posílit ochranu a zachování světového kulturního a přírodního dědictví.

12. Odpovědná spotřeba a výroba

Udržitelné spotřeby a výroby, podpora účinnosti zdrojů, udržitelná infrastruktura.

Úkoly: zajistit racionální a účinné využívání přírodních zdrojů. Snížit plýtvání potravinami na polovinu. Minimalizovat negativní dopad odpadu na lidské zdraví a životní prostředí. Snížit množství odpadu prostřednictvím snížením množství odpadu, recyklaci a opětovné použití.

13. Klimatická opatření

Opatření v boji proti změně klimatu s pomocí snížení emisí skleníkových plynů, podpory obnovitelné energie a zvýšení odolnosti vůči katastrofám souvisejícím s klimatem.

Úkoly: zvýšit schopnost adaptace na klimatická rizika a přírodní katastrofy ve všech zemích. Začlenit reakce na změnu klimatu do politik, strategií a plánů na národní úrovni. Zlepšit vzdělávání a šíření informací o změně klimatu.

14. Život ve vodě

Ochrana a udržitelné využívání oceánů, moří a mořských zdrojů pro udržitelný rozvoj.

Úkoly: snížit znečištění mořského prostředí, včetně znečištění způsobeného činností na souši. Chránit mořské a pobřežní ekosystémy a předcházet významným nepříznivým dopadům. Zajistit účinnou regulaci rybolovu a eliminovat nadměrný a nezákonný rybolov.

15. Život na souši

Podpora udržitelného využívání suchozemských ekosystémů, boj proti desertifikaci, zastavení degradaci půdy a ztráty biologické rozmanitosti.

Úkoly: racionální využívat lesy. Bojovat proti dezertifikaci a obnovit znehodnocené půdy. Zabránit vymírání ohrožených druhů. Eliminovat pytláctví a pašování chráněných druhů rostlin a živočichů.

16. Mír, spravedlnost a silné instituce

Podpora mírové a inkluzivní společnosti pro udržitelný rozvoj, poskytování přístupu ke spravedlnosti pro všechny a vybudování efektivní, odpovědné a inkluzivní instituce na všech úrovních.

Úkoly: celosvětově snížit násilí a počet úmrtí v důsledku tohoto jevu. Eliminovat vykořisťování, obchodování s lidmi a všechny formy násilí a mučení. Zajistit přístup ke spravedlnosti pro všechny. Omezit nezákonný obchod se zbraněmi. Výrazně omezit korupci.

17. Partnerství ke splnění cílů

Posílení prostředků implementace globálního partnerství pro udržitelný rozvoj s pomocí spolupráce mezi vládami, občanskou společností a soukromým sektorem.

Úkoly: zajistit, aby rozvinuté země plnily své závazky v oblasti oficiální rozvojové pomoci pro udržitelný rozvoj. Mobilizovat další zdroje financování rozvojových zemí.

Závěrem lze říci, že cílem udržitelného rozvoje je vytvořit lepší budoucnost pro každého tím, že se zaměří na nejnaléhavější problémy, kterým naše planeta čelí, včetně chudoby, nerovnosti, změny klimatu a zhoršování životního prostředí. Dosažení cílů udržitelného rozvoje OSN vyžaduje kolektivní úsilí jednotlivců, vlád, občanské společnosti a soukromého sektoru, aby byla zajištěna udržitelná budoucnost pro všechny (OSN, 2015).

3.4 Parametry a indikátory udržitelného rozvoje

V posledních letech se stále více pozornosti zaměřuje na vývoj indikátorů udržitelného rozvoje. Indikátory udržitelného rozvoje jsou měření, která poskytují informace o stavu udržitelného rozvoje v dané zemi, regionu nebo komunitě. Používají se k hodnocení pokroku směrem k cílům udržitelného rozvoje a identifikaci oblastí, kde je zapotřebí další akce. Tyto ukazatele mohou být ekonomické, sociální nebo environmentální povahy a lze je použít

k měření široké škály faktorů včetně příjmu, zdraví, vzdělání, využívání přírodních zdrojů a kvality životního prostředí (Mitchell, 1996).

Existuje několik klíčových důvodů, proč jsou indikátory udržitelnosti důležité.

Za prvé, umožňují sledovat pokrok směrem k dosažení cílů udržitelného rozvoje v průběhu času. Pravidelným měřením klíčových ukazatelů mohou vlády, organizace a komunity identifikovat trendy a provádět úpravy politik a programů, aby zajistily, že budou mít požadovaný dopad.

Za druhé, ukazatele udržitelného rozvoje umožňují porovnávat pokrok mezi zeměmi, regiony a komunitami. To může pomoci identifikovat osvědčené postupy a oblasti, kde je zapotřebí další akce. Pokud je například jedna země obzvláště dobrá ve snižování emisí skleníkových plynů, ostatní země se mohou poučit z jejích zkušeností a přijmout podobné politiky a postupy.

Za třetí, ukazatele udržitelného rozvoje mohou pomoci zvýšit veřejné povědomí a podporu udržitelného rozvoje. Poskytováním jasných a srozumitelných informací o stavu udržitelného rozvoje se lidé mohou více motivovat a motivovat k tomu, aby podnikli kroky na podporu udržitelného rozvoje ve svých komunitách (Mitchell, 1996).

Například sociální ukazatele mohou zahrnovat ukazatele zdraví, vzdělání a rovnosti pohlaví, zatímco environmentální ukazatele mohou zahrnovat ukazatele kvality ovzduší a vody, biologické rozmanitosti a využívání přírodních zdrojů (Mitchell, 1996).

Jedním z důležitých aspektů při vývoji indikátorů udržitelného rozvoje je zajistit, aby byly relevantní pro místní podmínky a priority. Různé komunity mohou mít různé potřeby a cíle a je důležité zajistit, aby ukazatele tyto rozdíly odrážely. Je také důležité zajistit, aby ukazatele vycházely z vysoce kvalitních údajů, které jsou spolehlivé, přesné a aktuální (Mitchell, 1996).

Pro realizaci konceptu udržitelného rozvoje je nezbytnou podmínkou obnova přírodních ekosystémů na úroveň zaručující stabilitu životního prostředí. Toho lze dosáhnout pouze úsilím mezinárodního společenství, ale k tomuto cíli musí směřovat každý stát. Zabezpečení rozvoje v ekonomických, sociálních, environmentálních a obranných aspektech se odráží v takových ukazatelích, jako je kvalita života, ekonomický rozvoj a životní prostředí (Turaev, 2014).

Parametry udržitelného rozvoje zahrnují ekosystémy, chráněná území a ekologické charakteristiky. Tento soubor parametrů zahrnuje ukazatele, jako je kvalita vody, plochy

v jejich přirozeném a upraveném stavu, lesy z hlediska stupně ochrany a produktivity a počet ohrožených druhů (Mitchell, 1996).

Sledování udržitelného rozvoje a přechodu na „zelenou“ ekonomiku vyžaduje vypracování speciální soustavy ukazatelů pro posouzení správnosti směru rozvoje. Jedním z klíčových rozhodnutí konference v Rio de Janeiru byla definice cílů udržitelného rozvoje, které definují prioritní oblasti, a potřeba vyvinout vhodné indikátory pro měření tohoto procesu. Cíle musí být dosaženy. Vlády by měly podporovat rozvoj těchto procesů ve svých zemích. Ve skutečnosti jde o systém cílů a indikátorů podobný Rozvojovým cílům tisíciletí – hlavnímu indikátorovému dokumentu OSN pro 21. století. S rozvojem konceptu udržitelného rozvoje se indikátory začaly používat v praxi. Indikátory jsou účinné, pokud mají silný kauzální vztah (Turaev, 2014).

Indikátory lze použít k charakterizaci životaschopnosti, udržitelnosti a schopnosti měnit a rozvíjet systém. Někteří autoři používají termín „kritické přínosné zóny“ spolu s termínem „životaschopnost“ (Turaev, 2014). V dnešní době se používá termín odolnost (resilience).

3.4.1 Systémy ekoindikátorů Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD⁶)

Systémy ekoindikátorů jsou mezinárodně široce uznávány. Lze je rozdělit do několika typů (Organisation for Economic Co-operation and Development, 2011):

- Soubor environmentálních indikátorů pro měření environmentální výkonnosti.;
- Soubor sektorových indikátorů pro začlenění environmentálních otázek do sektorové politiky;
- Soubor indikátorů odvozených z environmentálního reportingu;
- Soubor indikátorů pro zajištění jak integrace environmentálních problémů do sektorových politik, tak udržitelnosti hospodaření a využívání přírodních zdrojů.

OECD ilustruje vazby mezi ekonomikou a životním prostředím a definuje vztah mezi ekonomikou a životním prostředím a také mezi sociální sférou a životním prostředím. OECD je model tlakové odezvy státu (PSR⁷): model PSR funguje na základě toho, že lidé

⁶ Z anglického slovního spojení Organisation for Economic Co-operation and Development

⁷ Z anglického slovního spojení Pressure-state-response

svými aktivitami vyvíjejí „tlak“ na životní prostředí, mění množství a kvalitu přírodních zdrojů („stav“); společnost na tyto změny reaguje změnou státní politiky, společenských postojů a chování („tlak – reakce“) (Organisation for Economic Co-operation and Development, 2011).

Je to mechanismus, kterým systém funguje. Nejnovější vývoj zahrnuje indikátory zeleného růstu OECD a metriku pro měření pokroku. Strategie udržitelného rozvoje EU.

Strategie zeleného růstu OECD upozorňuje na skutečnost, že důraz na HDP jako měřítko ekonomického růstu obvykle nezohledňuje příspěvek přírodních zdrojů k blahobytu a složení zeleného růstu a jeho dopad na blahobyt lidí (Organisation for Economic Co-operation and Development, 2011).

3.4.2 Systém indikátorů UNCSD⁸

Jeden z nejuplněnějších systémů indikátorů udržitelného rozvoje byl vyvinut Komisí OSN pro udržitelný rozvoj.

Indikátory jsou rozděleny do širokých skupin.

- Indikátory sociálních aspektů udržitelného rozvoje;
- Ukazatele ekonomických aspektů udržitelného rozvoje;
- Indikátory environmentálních aspektů udržitelného rozvoje („environmentální indikátory“), včetně charakteristik vod, půdy, vzduchu a dalších přírodních zdrojů a odpadů);
- Ukazatele institucionálních aspektů udržitelného rozvoje (programování a plánování politik, vědecký vývoj, mezinárodní právní nástroje, informační podpora, posilování role klíčových skupin obyvatelstva).

(Vogtmann, 2013)

3.4.3 Systém environmentálních ekonomických účtů (SEEA⁹)

Systém environmentálních ekonomických účtů (SEEA) byl navržen statistickým oddělením sekretariátu OSN v roce 1993. Cílem Systému environmentálních ekonomických účtů je začlenit environmentální aspekty do národních statistik (Radermacher, 2005).

⁸ Z anglického slovního spojení United Nations Conference on Sustainable Development

⁹ Z anglického slovního spojení System of Environmental Economic Accounting

SEEA se vyznačuje používáním naturálních dat, svým vztahem k tradičním systémům národních účtů, ale je nezávislým systémem, a používáním netržních odhadů spolu s tržním oceňováním, které lze vysvětlit z hlediska ochrany životního prostředí.

Environmentální ekonomické účetnictví je doplňkovým systémem. Environmentální ekonomické účty zvyšují možnosti národních účtů, ale nelze je považovat za náhradu národních účtů (Radermacher, 2005).

3.4.4 Ukazatel „skutečných úspor“

Tento ukazatel navrhla Světová banka. Skutečný úspora je míra akumulace národních úspor po odpovídajícím zohlednění vyčerpání přírodních zdrojů a škod způsobených znečištěním. Ve světové praxi se jako hlavní ukazatele používají zejména následující:

- Index lidského rozvoje vyvinutý strukturou OSN;
- Upravený index úspor vyvinutý Světovou bankou;
- „Ekologická stopa“ vyvinutá Světovým fondem na ochranu přírody, která ukazuje, do jaké míry člověk spotřebovává zdroje biosféry;
- Index environmentální výkonnosti, vyvinutý vědci (Kalouda, 2018)

3.4.5 Další ukazatele

Zvláště zajímavá je ekologická stopa – ukazatel vlivu člověka na životní prostředí, který umožňuje vypočítat velikost okolního území nezbytnou pro produkci environmentálních zdrojů spotřebovaných lidmi a absorpci jejich odpadu. Ekologická stopa odpovídá rozdílu mezi biologickou kapacitou a ekologickým deficitem oblasti (Feltl, 2017). Pod pojmem biologická kapacita si lze představit schopnost ekosystémů produkovat použitelné biologické materiály a zároveň absorbovat odpady produkované lidmi. Ekologický deficit znamená, když ekologická stopa obyvatelstva překročí biologickou kapacitu krajiny.

Podle mnoha vědců je integrální ukazatel upravených čistých úspor teoreticky nejrozvinutější, má dobrou statistickou základnu a výpočetní možnosti na národní i regionální úrovni. V teorii udržitelného rozvoje je zásadně důležité upravit pomyslné úspory minus škody z vyčerpání přírodního kapitálu (minerální, energetické a lesní zdroje) a znečištění životního prostředí (emise CO₂ a pevné částice). Výhodou tohoto integrálního ukazatele je, že je každoročně vypočítáván v každé zemi světa a publikován v příručce Světových ukazatelů rozvoje Světové banky (Syravátka, 2008).

Index upravených čistých úspor se vyznačuje schopností hodnotit udržitelný rozvoj, což naznačuje potřebu kompenzovat vyčerpání přírodních zdrojů zvýšením investic do lidského a fyzického kapitálu. V praxi jde o ukazatel účelnosti vytváření speciálních fondů, jako je „Future Generations Fund“, realizovaný ve Spojených státech, Norsku a některých zemích produkujících ropu. Tyto fondy jsou tvořeny z určitých srážek z těžby vyčerpatelných zdrojů pro zajištění budoucích generací (Syrovátka, 2008).

Další ukazatel, index lidského rozvoje (HDI¹⁰), si zaslouží pozornost, protože odráží především sociální rozměr konceptu udržitelného rozvoje: HDI je založen na třech hlavních dílčích indexech: dlouhověkosti (očekávaná délka života při narození), životní úrovni (měřeno HDP v paritě kupní síly) a vzdělání. Index lidského rozvoje je každoročně vypočítáván Rozvojovým programem OSN od roku 1990 a je součástí univerzální zprávy UNDP¹¹ o lidském rozvoji. V současnosti takové zprávy vydává více než 100 zemí (McGillivray, 1993).

Očekávaná délka života, jedna ze složek tohoto ukazatele, je silně ovlivněna podmínkami prostředí. Vztah mezi indexem lidského rozvoje a životním prostředím je diskutován v globální zprávě UNDP z roku 2016; vyšší hodnoty HDI jsou obvykle spojeny s degradací životního prostředí. Emise do ovzduší na obyvatele ve vyspělých zemích jsou mnohem vyšší než v rozvojových zemích, a to kvůli vyšší energetické spotřebě činností v prvních zemích (např. auta, vytápění domácností, balení potravin); odpovědnost za emise oxidu uhličitého a antropogenního metanu v zemích s velmi vysokým HDI je čtyřikrát vyšší než v zemích s nízkým HDI, respektive dvakrát vyšší (McGillivray, 1993).

Dalším významným ukazatelem je index environmentálního rozvoje, vyvinutý výzkumníky na Kolumbijské a Yaleské univerzitě. Ten index slouží k analýze a porovnávání environmentálních politik zemí a je informační základnou obsahující silné a slabé stránky činností ve srovnání s jinými zeměmi a je založen na cílově orientovaných ukazatelích. Celkový dopad se měří z hlediska dětské úmrtnosti, znečištění ovzduší z hlediska emisí pevných částic a znečištění vnitřního ovzduší a kvality vody z hlediska zásobování pitnou vodou a hygieny (Feltl, 2017).

Dalším důležitým systémem indikátorů je systém Cities of Opportunity PricewaterhouseCoopers International Limited (PwC). Korelační analýza odhalila vysoké

¹⁰ Z anglického slovního spojení Human Development Index

¹¹ Z anglického slovního spojení United Nations Development Programme

pozitivní korelace u pěti ukazatelů: zdraví, bezpečnost a zabezpečení; intelektuální kapitál a inovace; snadnost podnikání; technologická připravenost; demografie; obyvatelnost. Mezi příznivými ekonomickými a sociálními ukazateli existuje korelace (Feltl, 2017).

Pro sledování přechodu k udržitelnému rozvoji musí všechny země oficiálně zveřejňovat ukazatele intenzity životního prostředí a intenzity znečištění a používat je ve svých statistických výkazech. Pokles těchto ukazatelů bude indikovat přechod k udržitelnému rozvoji (Feltl, 2017).

Indikátory udržitelného rozvoje hrají zásadní roli při podpoře udržitelného rozvoje. Poskytováním informací o pokroku směrem k cílům udržitelného rozvoje mohou pomoci identifikovat oblasti, kde je zapotřebí další akce, zvýšit povědomí veřejnosti a podporovat udržitelný rozvoj a propagovat osvědčené postupy napříč komunitami a zeměmi. Vzhledem k tomu, že i nadále pracujeme na udržitelnější budoucnosti, vývoj a používání indikátorů udržitelnosti bude důležitým nástrojem k měření pokroku a identifikaci příležitostí pro další kroky (Feltl, 2017).

3.5 Kvalita života jako faktor udržitelného rozvoje

Kvalita života je kritickým faktorem udržitelného rozvoje, protože určuje celkovou pohodu jednotlivců a komunit a zahrnuje různé aspekty, jako je zdraví, vzdělání, příjem, životní prostředí a sociální vztahy. Udržitelný rozvoj si klade za cíl zlepšit kvalitu života pro všechny tím, že zajistí, aby hospodářský růst byl inkluzivní, přičemž prioritou je ochrana životního prostředí a podpora sociálního rozvoje. Podle Rozvojového programu OSN (UNDP) je udržitelný rozvoj o lidském blahu, ekonomickém růstu a ochraně životního prostředí zároveň. Proto je kvalita života klíčovým faktorem udržitelného rozvoje, protože je konečným cílem, kterého se udržitelný rozvoj snaží dosáhnout (UNDP, 2010).

Jedním ze způsobů, jak propojit kvalitu života s udržitelným rozvojem, je koncept sociální udržitelnosti. Sociální udržitelnost se týká schopnosti společnosti udržet si svůj blahobyt v průběhu času, podporovat sociální soudržnost, spravedlnost a spravedlnost. To zahrnuje zajištění toho, aby všichni členové společnosti měli přístup k základním potřebám, jako je jídlo, bydlení, zdravotní péče, vzdělání a zaměstnání, jakož i příležitosti zapojit se do společnosti. Podle Světové komise pro životní prostředí a rozvoj musí udržitelný rozvoj naplňovat základní potřeby všech a poskytovat všem příležitosti k realizaci jejich tužeb po lepším životě. Proto je sociální udržitelnost základní složkou udržitelného rozvoje a kvalita života je klíčovým ukazatelem sociální udržitelnosti (OSN, 2015).

Dalším způsobem, jak je kvalita života spojena s udržitelností, je koncept udržitelnosti životního prostředí. Environmentální udržitelnost se týká schopnosti společnosti využívat přírodní zdroje způsobem, který je nevyčerpává ani neznehodnocuje, a minimalizovat negativní dopad lidské činnosti na životní prostředí. To zahrnuje podporu obnovitelné energie, snižování odpadu a znečištění a zachování biologické rozmanitosti a ekosystémů. Podle zprávy Brundtlandové vyžaduje uspokojování základních potřeb rozhodné kroky k zastavení zhoršování životního prostředí. Proto je udržitelnost životního prostředí základní složkou udržitelného rozvoje a kvalita života je klíčovým ukazatelem udržitelnosti životního prostředí (OSN, 2015).

Hlavními ukazateli kvality života jsou (Turaev, 2014):

- a) Očekávaná délka života
- b) Zdravotní stav
- c) Úroveň vzdělání
- d) Úroveň příjmu
- e) Stupeň zaměstnání
- f) Stupeň realizace lidských práv
- g) Abnormální podmínky prostředí

Obrázek 1: Nejlepší země podle indexu kvality života 2023

Search: <input type="text"/>											
Rank	Country	Quality of Life Index	Purchasing Power Index	Safety Index	Health Care Index	Cost of Living Index	Property Price to Income Ratio	Traffic Commute Time Index	Pollution Index	Climate Index	
1	Netherlands	196.7	107.8	72.7	77.1	68.6	7.2	25.5	23.7	86.8	
2	Denmark	194.7	105.0	73.4	79.2	78.6	6.6	28.5	21.3	81.8	
3	Switzerland	193.6	118.7	76.4	74.5	114.2	9.7	28.4	19.6	79.6	
4	Luxembourg	192.9	127.1	64.9	75.0	73.2	11.5	29.1	21.9	82.6	
5	Finland	190.5	98.8	73.2	77.1	67.5	7.8	27.2	12.0	59.2	
6	Iceland	187.5	90.1	75.1	67.0	83.3	7.0	20.6	15.2	68.8	
7	Austria	185.8	91.2	72.7	77.2	66.0	10.3	24.8	21.5	77.1	
8	Oman	184.7	108.2	80.3	58.2	47.8	3.6	22.6	37.2	67.2	
9	Australia	183.0	110.9	54.5	75.3	75.3	7.5	36.1	25.4	93.9	
10	Norway	182.7	95.0	66.5	76.7	88.6	8.1	26.7	17.7	68.7	

NUMBEO (2023), Quality of Life Index by Country 2023

Údaje jsou nepolitické, protože byly vypočteny bez použití vládních údajů nebo oficiálních zpráv. Vzorec zohledňuje kupní sílu, bezpečnost a životní náklady, kvalitu zdravotní péče, klimatu a podmínky na silnicích. Jak je z tabulky patrné, vyspělé země jsou země s vysokou životní úrovní, dostupností bydlení a kupní silou, ale také země s vysokými cenami (Turaev, 2014).

Cíle udržitelného rozvoje Organizace spojených národů zdůrazňují důležitost kvality života pro dosažení udržitelného rozvoje. Cíl 1. Konec chudoby, Cíl 2. Konec hladu, Cíl 3. Zdraví a kvalitní život, Cíl 4. Kvalitní vzdělání, Cíl 6. Pitná voda a kanalizace, Cíl 7. Dostupné a čisté energie a Cíl 11. Udržitelná města a obce přímo souvisí se zlepšováním kvality života (OSN, 2015).

Kvalita života je kritickým faktorem udržitelného rozvoje, protože určuje celkový blahobyt jednotlivců a komunit. Sociální udržitelnost a udržitelnost životního prostředí jsou klíčovými složkami udržitelného rozvoje a kvalita života je klíčovým ukazatelem obou.

3.6 Mezinárodní normy v oblasti konceptu udržitelného rozvoje

Jednou z mezinárodních norem v oblasti udržitelného rozvoje je Rámcová úmluva Organizace spojených národů o využívání klimatu (UNFCCC¹²). UNFCCC, přijatá v roce 1992, její cílem je stabilizovat detekci skleníkových plynů v atmosféře na úrovni, která je potenciálně škodlivá pro lidské zásahy do klimatického systému. Smlouva stanoví princip, který uznává, že rozvinuté země přebírají větší odpovědnost za zvažování opatření v oblasti klimatu, vzhledem k jejich historickému příspěvku k emisím skleníkových plynů a jejich významnému potenciálu financovat opatření v oblasti změny klimatu. UNFCCC nalezlo zásadní roli v globální klimatické politice a při usnadňování pokrytí oblastí vlivu souvisejících se změnou klimatu (Akaev, 2017).

Dalším účinným standardem pro udržitelný rozvoj je Úmluva o biologické rozmanitosti (CBD¹³). CBD, přijatá v roce 1992, si klade za cíl zachovat biologickou rozmanitost, zajistit používání jejích složek a zajistit spravedlivé rozdělení prospěšného využívání genetických zdrojů. CBD sehrálo důležitou roli při uvědomění si důležitosti biologické rozmanitosti a rozvoji mezinárodní spolupráce při jejím složení a využití (Akaev, 2017).

Pařížská dohoda je mezinárodní smlouva přijatá v roce 2015 v rámci UNFCCC. To si klade za cíl omezit nárůst teploty výrazně pod 2 stupně v cíli nad předindustriální úrovně a nadále snižovat teplotní zatížení na 1,5 stupně. Dohoda také poskytuje zemím rámec pro sledování jejich akčních plánů v oblasti změny klimatu a pokroku při plnění jejich cílů. Pařížská dohoda uznala úspěchy v mezinárodním úsilí o řešení změny klimatu (Makarov, 2018).

¹² Z anglického slovního spojení United Nations Framework Convention on Climate Change

¹³ Z anglického slovního spojení Convention on Biological Diversity

A konečně Deklarace z Rio o životním prostředí a rozvoji je nezávazná mezinárodní deklarace přijatá v roce 1992 Konferencí Organizace pro životní prostředí a rozvoj (UNCED). Deklarace z Rio sehrála důležitou roli v celosvětovém diskurzu o udržitelném rozvoji a položila základ pro mezinárodní spolupráci v této oblasti (Perelet, 1988).

Tyto normy jsou pevně dodržovány, aby umožnily zemím nasměrovat své rozvojové úsilí k udržitelnější budoucnosti, a sehrály důležitou roli při prosazování mezinárodní spolupráce na některých z nejdůležitějších světových problémů.

4 Praktická část

Obsahem praktické části je anketa, které zahrnuje otázky chování, otázky vědění a postoje otázky. Následně jsou realizované rozhovory s vybranými respondenty z České republiky a Ruska. Odkazuje to na kvalitativní metody výzkumu. Řízené rozhovory tvoří 14 otevřených otázek. V rámci praktické části je dále vypracována komparace odpovědí z ankety a řízených rozhovorů. Autorka práce uvedla komentáře k jednotlivým odpovědím na každou otázku, které byly položeny českým a ruským respondentům.

4.1 Udržitelnost v percepci mladých lidí v České republice

Udržitelný rozvoj je pojem, který si v České republice získává stále větší pozornost a význam, zejména u mladé generace. S rostoucím povědomím o otázkách životního prostředí a dopadech klimatických změn se mladí lidé v České republice stále více zajímají o udržitelnost a podnikají kroky k jejímu prosazování ve svém každodenním životě. Jedním ze způsobů, jak zapojit mladé lidi do udržitelného rozvoje v České republice, je vzdělávání. Mnoho škol a univerzit nyní nabízí kurzy a programy zaměřené na udržitelnost a studenti kriticky přemýšlejí o otázkách životního prostředí a o tom, jak mohou přispět k udržitelnější budoucnosti.

Dalším způsobem, jak mladí lidé v České republice přispívají k udržitelnému rozvoji, je aktivní účast. Mládežnické organizace a hnutí si v posledních letech získaly značnou oblibu, přičemž mnoho mladých lidí vyšlo do ulic a požadovalo opatření v oblasti změny klimatu a dalších ekologických problémů. Tito aktivisté prosazují udržitelnější politiky a postupy na místní i národní úrovni.

Cílem této části bakalářské práce je, zjistit a zhodnotit, jak mladí lidé z České republiky a Ruska chápou problematiku udržitelného rozvoje a co dělají pro podporu tohoto konceptu.

4.2 Řízené rozhovory a komparace

Otázky byly položeny vybraným osobám z České republiky a Ruska ve věkové kategorii od 24 do 27 let. Jejich odpovědi budou následně porovnány a analyzovány v celkové komparaci. Jednotlivé otázky a odpovědi jsou uvedeny v přílohách této bakalářské práce.

Tabulka 1: Profil dotazovaných respondentů

Počet osob	Věk	Pohlaví	Trvalé bydliště (stát)	Profese
Osoba č.1	26	muž	Česká republika	IT pracovník
Osoba č.2	25	muž	Rusko	Administrativní pracovník
Osoba č.3	27	muž	Česká republika	Manažer v potravinářské firmě
Osoba č.4	27	žena	Rusko	Účetní ve stavební firmě
Osoba č.5	24	muž	Česká republika	Student vysoké školy
Osoba č.6	24	žena	Rusko	Student vysoké školy

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 2: Komparace – Řízený rozhovor

	Česká republika	Rusko
Počet dotazovaných	3 osoby	3 osoby
Věk	24, 26, 27	24, 25, 27
Pohlaví	3x muž	1x muž, 2x žena
Profese	IT pracovník Manažer v potravinářské firmě Student vysoké školy	Administrativní pracovník Účetní ve stavební firmě Student vysoké školy

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č.1

Z otázky číslo 1 vyplývá, že studenti vysokých škol jak z České republiky, tak z Ruska znají pojmy udržitelnost a udržitelný rozvoj převážně ze svého studia. Ostatní dotazovaní z obou zemí se s těmito pojmy setkávají během vykonávání své profese a myslí si, že je ve světě dostatečné povědomí o těchto pojmech.

Otázka č.2

Pro většinu dotazovaných znamená udržitelnost uspokojení základních potřeb, stabilní zaměstnání, spokojenou rodinu a ochranu životního prostředí. U významu udržitelnosti se dotazovaní z obou zemí shodnou.

Otázka č.3

Dotazovaní respondenti jak z České republiky, tak z Ruska si myslí, že obyčejný člověk vnímá pojem udržitelnost jako uspokojení svých potřeb, a to z pohledu sociálního, ekonomického, psychologického ale i přírodního.

Otázka č.4

Dotazované osoby z České republiky tvrdí, že nejefektivnější nástroje udržitelného rozvoje jsou dlouhodobé trendy, prognózy, scénáře, správné monitorování udržitelného rozvoje, cenové a daňové nástroje, dále pak nákladová efektivita.

Dotazované osoby z Ruska považují za nejefektivnější nástroje udržitelného rozvoje ochranu životního prostředí, lidskou a počítačovou kontrolu a zavedení opatření, které by zajišťovaly regeneraci, nahraditelnosti a asimilaci.

Otázka č.5

Za hlavní cíle udržitelnosti z pohledu dotazovaných z České republiky jsou považovány konec chudoby, zdraví a kvalitní život a kvalitní vzdělávání.

Ruští respondenti uvedli, že za hlavní cíle považují konec hladu, kvalitní zaměstnání, sociální zajištění a kvalitní vzdělání. Kvalitní vzdělání je jeden z cílů, na kterém se shodly obě skupiny dotazovaných.

Otázka č.6

Účastníci rozhovoru z České republiky uvedly příklady udržitelnosti v praxi následující činnosti: recyklace materiálu, podpora maloobchodů a regionálních producentů, dále pak nákup potravin od lokálních dodavatelů.

Skupina ruských respondentů uvádí: recyklaci materiálu, nákup zboží místního původu a preference bio zboží, které je šetrné k přírodě. Z odpovědí obou skupin je patrné, že uvedly prakticky stejné odpovědi, a tudíž lze potvrdit, že uvedly stejné příklady u otázky č.6.

Otázka č.7

Respondenti z České republiky odpověděli, že pracují na pozicích jako IT pracovník, manažer v potravinářské firmě a student vysoké školy. S pojmem udržitelnost se setkávají na pracovišti a při výuce na vysoké škole.

Respondenti z Ruska pracují na pozici jako administrativní pracovník, účetní v mezinárodní stavební firmě a student vysoké školy. S českými respondenty mají identické to, že se setkávají s pojmem udržitelnost na pracovišti. Student vysoké školy taktéž při výuce jako výše uvedený student z České republiky.

Otázka č.8

Aktuální trendy udržitelnosti z pohledu respondentů z České republiky jsou:

- podpora regionálních výrobců, recyklace, elektroauta, papírové nákupní tašky a bio produkty a rostlinná strava.

Aktuální trendy udržitelnosti z pohledu respondentů z Ruska jsou:

- recyklace a umělá inteligence, ekologický úklid a elektrická auta, která jsou správnou volbou pro čistější mobilitu

Otázka č.9

Čeští respondenti tvrdí, že důvody, proč se zajímat o udržitelnost jsou kvalita života, budoucnost, finanční jistota, příroda, recyklace a kvalitní vzdělání.

Ruští respondenti se zajímá o udržitelnost z důvodu finančního zajištění, rodinné jistoty, společenské odpovědnosti, rodiny, přírody a kvalitního vzdělání.

Mezi identické důvody obou skupin dotazovaných patří finanční jistota, příroda, rodina a kvalitní vzdělání.

Otázka č.10

Udržitelnost v dopravě z pohledu respondentů z České republiky:

- Bydlení bez aut, optimalizace silniční sítě, dodržování pravidel silničního provozu, zajistit management parkovacích míst a podpora pěší a cyklistické dopravy

Udržitelnost v dopravě z pohledu respondentů z Ruska:

- Zklidnění frekvence dopravy, podpora a propagace vozidel s ekologickým pohonem, nízkoe emisní zóny, kontrola, údržba, čistá paliva a udržitelná nákupní politika v oblasti motorových vozidel

Otázka č.11

Vnímání udržitelnosti v moderních technologiích z pohledu dotazovaných z České republiky:

- Drony, chytrá zařízení a moderní technologie.

Vnímání udržitelnosti v moderních technologiích z pohledu dotazovaných z Ruska:

- „Green a udržitelné technologie v kancelářích.“, interaktivní obrazovky, videokonference, digitální technologie a inovativní nástroje

Otázka č.12

Mezi českými respondenty je udržitelnost v potravinářském sektoru vnímána ve výživě, certifikaci produktů a v bezpečnosti. Dále pak vidí udržitelnost v omezení plýtvání potravin a využívání precizního či chytrého zemědělství.

Ruská strana chápe udržitelnost v potravinářském sektoru jako udržitelnost, která se zaměřuje na klima, plýtvání potravinami, obaly, odlesňování, zemědělství, rybolov a stravování. Stejně jako česká strana vnímají plýtvání potravin. Dále pak uvádějí odstranění těžko recyklovatelných materiálů z obalů.

Otázka č.13

Respondenti z České republiky považují za udržitelnost v cestovním ruchu ochranu a udržování přírodních a kulturních památek. Udržitelnost v cestovním ruchu vnímají i jako respekt místní kultury a tradic. Následně uvedly, že důležitá je i podpora místního podnikání v cestovním ruchu a posilování sociální soudržnosti.

Respondenti z Ruska odpověděly, že vnímají udržitelnost v cestovním ruchu, jako zachování čistoty a kvality nabízených služeb ve vybraných destinacích. Za udržitelnost v cestovním ruchu považují převážně spravedlivé rozdělování přínosů cestovního ruchu mezi různé aktéry a odvětví. Jsou názoru, že v rámci udržitelnosti cestovního ruchu je důležité správné fungování organizace destinačního managementu, který je zodpovědný za chod, správu a rozvoj turistické destinace.

Otázka č.14

V závěrečné otázce č.14 uvedli čeští respondenti, že udržitelnost v automobilovém průmyslu vnímají jako recyklaci plastů z automobilového průmyslu a důraz na ochranu životního prostředí proti výfukovým plynům. Dále vidí udržitelnost v nástupu nové éry elektroaut a inteligentní služby mobility, které pomáhají snížit uhlíkovou stopu, minimalizovat provoz a nehody.

Skupina ruských respondentů vidí udržitelnost automobilového průmyslu v podobě rozvoje elektromobility, což je stejné tvrzení jako u české skupiny. Dále tvrdí, že lidé by si měli zachovat déle svá starší auta, nikoliv stále kupovat nová, aby přispěli k udržitelnosti

automobilového průmyslu. Na závěr odpověděli, že udržitelnost vnímají převážně v elektrifikaci a v urychlení přechodu k udržitelné mobilitě.

4.3 Anketa a komparace

Smyslem ankety je získat názory a postoje k problematice udržitelnosti a udržitelného rozvoje od vybraných respondentů z Ruska a České republiky. Jejich odpovědi pomohou určit celkové vnímání obou skupin na sledovanou problematiku. Názory vybraných respondentů budou následně porovnány.

Pro lepší orientaci jsou na konci každého výroku dvě velká písmena. Zkratky označují zaměření otázky i její aspekt. Například tvrzení jako: *Respekt k jiným kulturám je nezbytný pro udržitelný rozvoj*, je zkráceně označeno jako (S - V), což znamená (sociální – vědění).

V tomto případě se jedná o tzv:

- S – sociální zaměření
- P – životní prostředí zaměření
- E – ekonomické zaměření

Zaměření otázky jsou:

- V – vědění
- P – postoj
- C – chování

Autorka práce dále hodnotí odpovědi z obou zemí a porovnává je podle výše uvedených kritérií.

A. Česká republika

Níže jsou uvedeny celkové výsledky demografických údajů a odpovědi účastníků z České republiky.

Tabulka 3: Demografická data ČR

Proměnná	Procenta	Osob
Pohlaví	100 %	200
Žena	47 %	94
Muž	53 %	106
Věk		
18-21 let	20 %	40
22-25 let	48 %	96
26-28 let	32 %	64
Vzdělání		
Základní	0 %	0
Střední s vyučením	4 %	8
Střední s maturitou	32 %	64
Vyšší odborné	11 %	22
Vysokoškolské	52 %	104
Jiné	1 %	2

Zdroj: Vlastní zpracování.

Obrázek 2 znázorňuje odpovědi účastníků z České republiky na otázku, jak si představují udržitelnost.

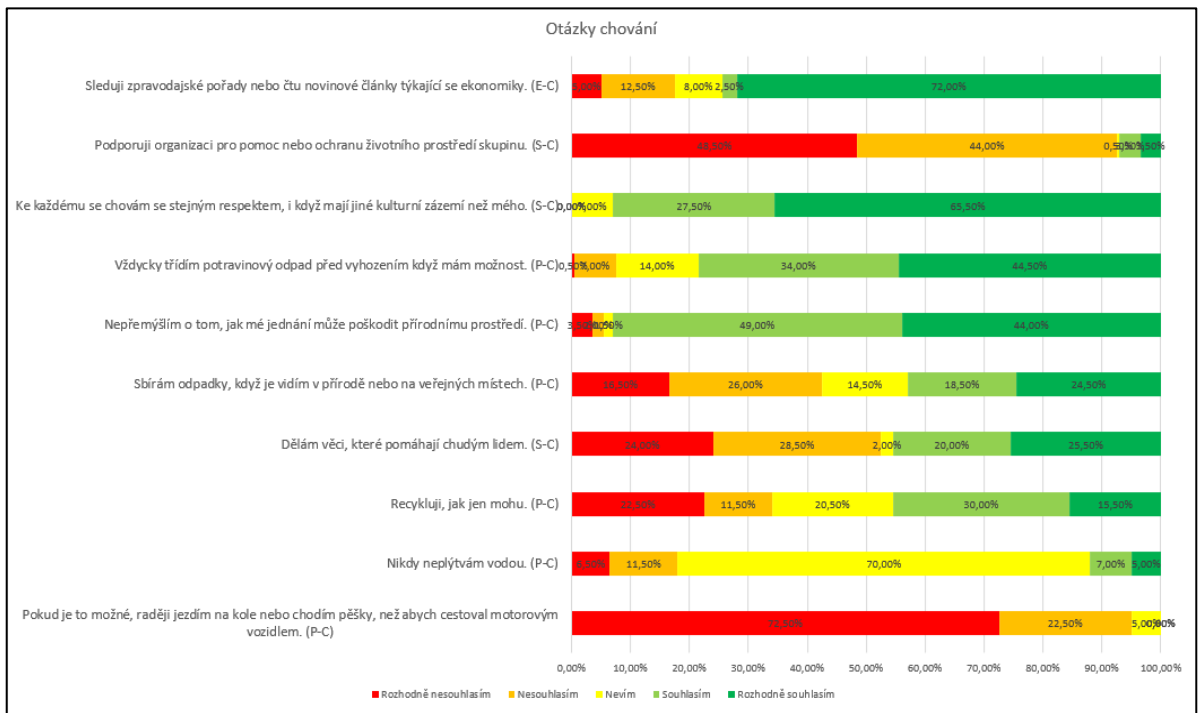
Obrázek 2: Otázky vědění ČR



Zdroj: Vlastní zpracování

Dále jsou uvedeny výsledky "Otázky chování" z hlediska udržitelnosti.

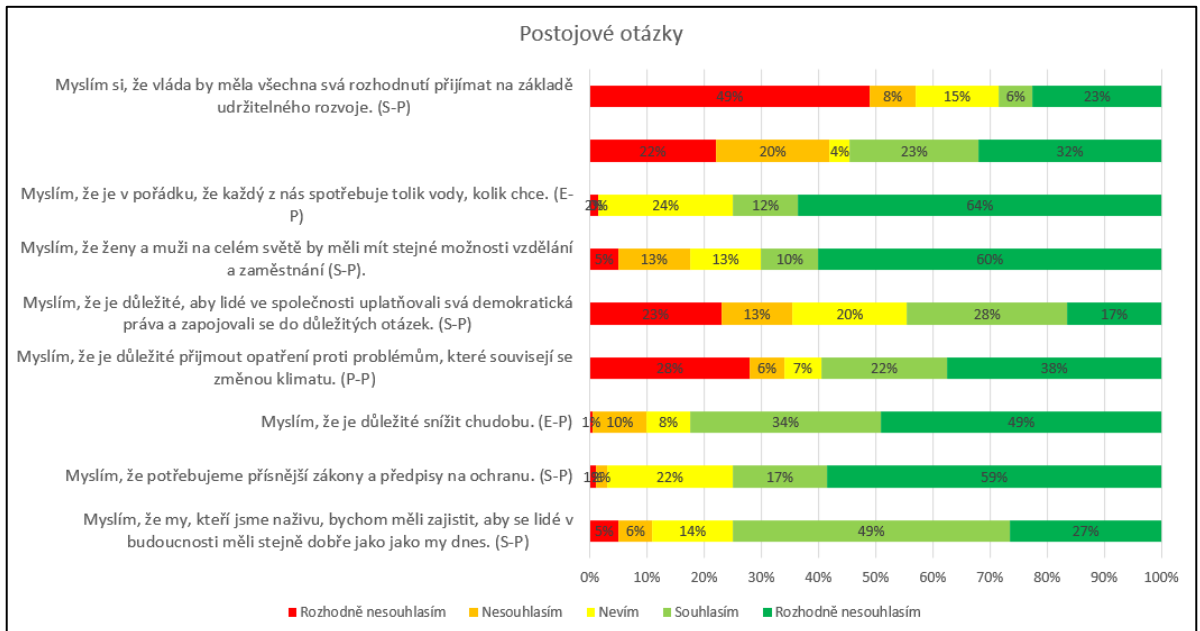
Obrázek 3: Otázky chování



Zdroj: Vlastní zpracování.

V neposlední řadě se objevují otázky týkající se postoje k udržitelnosti.

Obrázek 4: Postojové otázky



Zdroj: Vlastní zpracování

B. Ruská federace

Níže jsou uvedeny celkové výsledky demografických údajů a odpovědi účastníků z Ruské federace.

Tabulka 4: Demografická data RF

Proměnná	Procenta	Osob
Pohlaví	100 %	200
Žena	37 %	74
Muž	63 %	126
Věk		
18-21 let	47 %	94
22-25 let	15 %	30
26-28 let	38 %	76
Vzdělání		
Základní	1 %	2
Střední s vyučením	12 %	24
Střední s maturitou	22 %	44
Vyšší odborné	25 %	50
Vysokoškolské	22 %	44
Jiné	18 %	36

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 5 znázorňuje odpovědi účastníků z Ruské Federace na otázku, jak si představují udržitelnost.

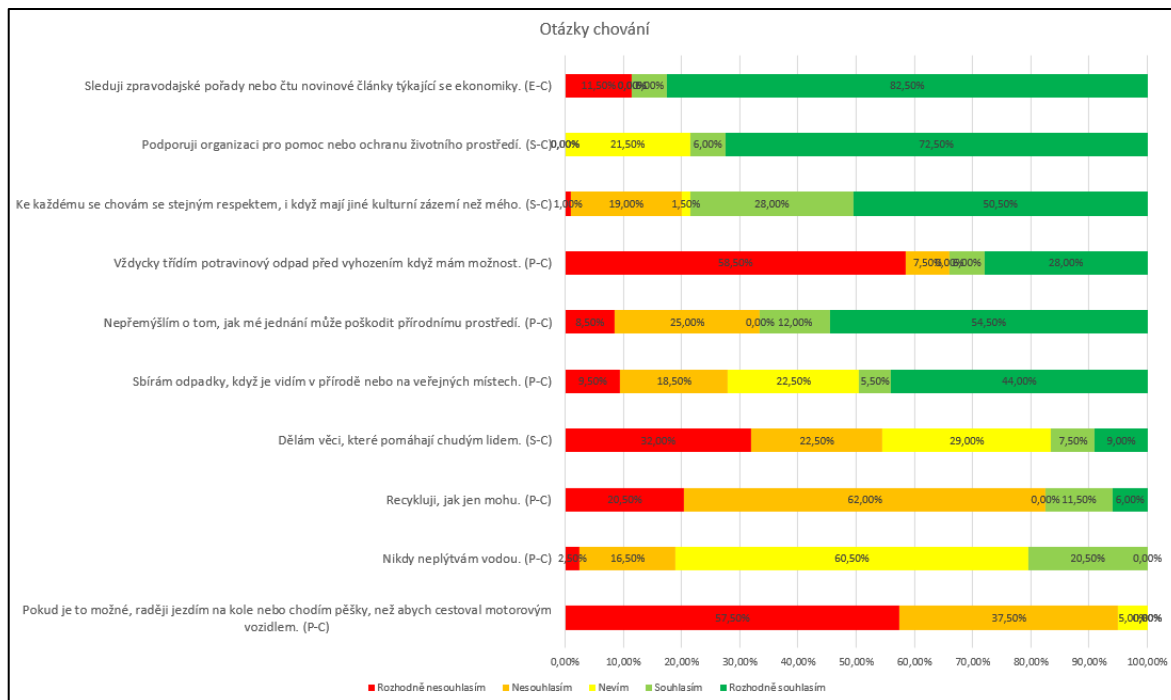
Obrázek 5: Otázky vědění RF



Zdroj: Vlastní zpracování

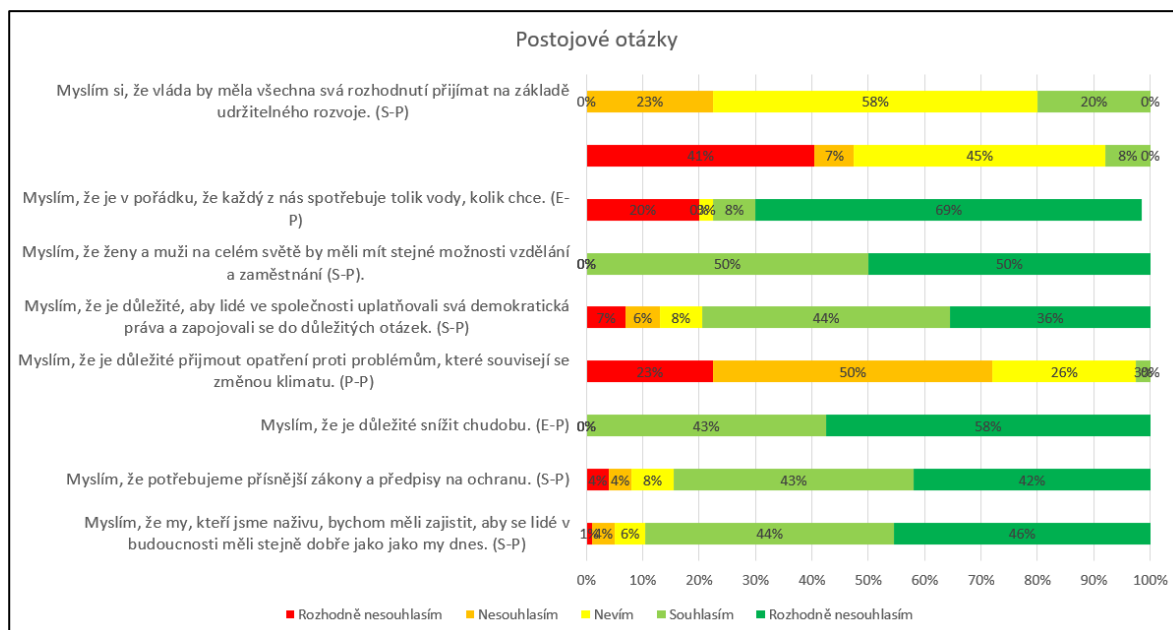
Dále jsou uvedeny výsledky "Otázky chování" z hlediska udržitelnosti.

Obrázek 6: Otázky chování



Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 7: Postojové otázky



Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 5: Demografická data

	Česká republika		Rusko	
Počet dotazovaných	200		200	
Věk	18-21 let	40 osob	18-21 let	94 osob
	22-25 let	96 osob	22-25 let	30 osob
	26-28 let	64 osob	26-28 let	76 osob
Pohlaví	94 žen a 106 mužů		74 žen a 126 mužů	
Vzdělání	Základní	0 osob	Základní	2 osoby
	Střední s vyučením	8 osob	Střední s vyučením	24 osob
	Střední s maturitou	64 osob	Střední s maturitou	44 osob
	Vyšší odborné	22 osob	Vyšší odborné	50 osob
	Vysokoškolské	104 osob	Vysokoškolské	44 osob
	Jiné	2 osoby	Jiné	36 osob

Zdroj: vlastní zpracování

Dále, autorka práce porovnává odpovědi účastníků z hlediska různých aspektů.

A. Otázky vědění

- Až 96 % respondentů z České republiky tvrdí, že pro udržitelný rozvoj je nezbytný hospodářský rozvoj.
- Až 91 % respondentů z Ruska tvrdí, že pro udržitelný rozvoj je nezbytný hospodářský rozvoj.
- Polovina dotazovaných (Česká republika) se domnívá, že zlepšování šancí lidí na dlouhý a zdravý život přispívá k udržitelnému rozvoji. Přes 20 % lidí nevědělo na tento výrok odpovědět.
- Necelá polovina dotazovaných (Rusko) se domnívá, že zlepšování šancí lidí na dlouhý a zdravý život přispívá k udržitelnému rozvoji.
- Přes 70 % (Česká republika) osob nesouhlasí s tím, že snížení spotřeby vody je nezbytné pro udržitelný rozvoj.
- Až 99 % osob (Rusko) nesouhlasí s tím, že snížení spotřeby vody je nezbytné pro udržitelný rozvoj.
- Skoro 40 % (Česká republika) lidí netuší, zda ochrana přírody není pro udržitelný rozvoj nezbytná. Necelých 40 % osob (Česká republika) si myslí, že není ochrana přírody pro udržitelný rozvoj nezbytná.
- 83 % ruských respondentů souhlasí s tvrzením, že ochrana přírody není pro udržitelný rozvoj nezbytná.
- Všichni dotazovaní respondenti z České republiky souhlasí s výrokem, že kultura, kde se konflikty řeší mírovou cestou prostřednictvím diskuse, je nezbytná pro udržitelný rozvoj rozvoje.
- Převážná většina ruských respondentů si myslí, že je kultura, kde se konflikty řeší mírovou cestou. prostřednictvím diskuse, nezbytná pro udržitelný rozvoj.
- Přes 60 % (Česká republika) osob si myslí, že udržitelný rozvoj vyžaduje, aby lidé snižovali množství všech druhů odpadu.
- Až 80 % ruských respondentů nesouhlasí, že udržitelný rozvoj vyžaduje, abychom my lidé snižovali množství všech druhů odpadu.
- 70 % českých účastníků ankety tvrdí, že demokratická práva jsou nezbytná pro udržitelný rozvoj.

- Dotazovaní ruští respondenti (93 %) souhlasí s tvrzením, že lidé, kteří uplatňují svá demokratická práva, jsou nezbytná pro udržitelný rozvoj.
- Drtivá většina dotazovaných respondentů z České republiky souhlasí, že dodržování lidských práv je nezbytné pro udržitelný rozvoj.
- Všichni dotazovaní respondenti z Ruska souhlasí s tím, že dodržování lidských práv je nezbytné pro udržitelný rozvoj.
- Dotazovaní respondenti z České republiky (100 %) a Ruska (99 %) souhlasí s tím, že k dosažení udržitelného rozvoje je třeba, aby všechny musí mít lidé na světě přístup ke kvalitnímu vzdělání
- Více než polovina osob z České republiky si myslí, že udržitelný rozvoj vyžaduje, aby společnosti jednaly odpovědně vůči svým zaměstnancům, zákazníkům a dodavatelům.
- Přes 90 % (Rusko) souhlasí, že udržitelný rozvoj vyžaduje, aby společnosti jednaly odpovědně vůči svým zaměstnancům, zákazníkům a dodavatelům
- Skoro 70 % respondentů (Česká republika) je souhlasí se zachováním rozmanitosti živých tvorů, které je nezbytné pro udržitelný rozvoj.
- Více než polovina respondentů z Ruska je pro zachování rozmanitosti živých tvorů, které jsou nezbytné pro udržitelný rozvoj.
- Skoro všichni dotazovaní respondenti (Česká republika) souhlasí s tím, že respekt k jiným kulturám je nezbytný pro udržitelný rozvoj. (98 %)
- Všichni dotazovaní respondenti (Rusko) souhlasí s tímto výrokem. (100 %)
- Více než polovina respondentů (Česká republika) nesouhlasí s tím, že udržitelný rozvoj vyžaduje přechod na obnovitelné přírodní zdroje.
- U tohoto tvrzení vzešlo najevo, že skoro stejné procento dotazovaných z Ruska souhlasí (31 %), nesouhlas (34 %) nebo neví (36 %), zda udržitelný rozvoj vyžaduje přechod na obnovitelné přírodní zdroje.
- Až 73 % českých osob souhlasí, že udržitelný rozvoj vyžaduje, aby lidé pochopili, jak ekonomika funguje.
- Skoro 70 % ruských osob souhlasí, že udržitelný rozvoj vyžaduje, aby lidé pochopili, jak ekonomika funguje.

B. Otázky chování

- Čeští respondenti s tímto výrokem značně nesouhlasí, proto raději volí jízdu motorovým vozidlem.
- I ruští respondenti se s tímto výrokem neztotožňují a jako česká strana, raději využívají motorová vozidla.
- Většina českých respondentů uvádí, že neví, zda plýtvá vodou. Spíše je zřejmé, že si toho nejsou vědomi. Dále pak uvedli, že si nemyslí, že plýtvají vodou.
- Až 60 % ruských respondentů uvedlo, že neví, zda plýtvá vodou, což se skoro ztotožňuje s českými respondenty.
- U problematiky recyklace je značná nejistota u jednotlivých odpovědí. Prakticky stejné množství dotazovaných uvedlo všechny možnosti odpovědí. Z problematiky recyklace vyplývá, že zhruba 50 % lidí recykluje a 50 % nikoliv. (Česká republika)
- Přes 80 % ruských osob je proti recyklaci, což představuje podstatný rozdíl ve vnímání problematiky odpadu mezi Ruskem a Českou republikou.
- U problematiky chudoby je značná nejistota u jednotlivých odpovědí. Prakticky stejné množství dotazovaných uvedlo všechny možnosti odpovědí. Z problematiky recyklace vyplývá, že zhruba 50 % lidí recykluje a 50 % nikoliv. (Česká republika)
- Více než polovina osob (54,5 %) nevyvíjí činnost, která by pomáhala chudým lidem. (Rusko)
- U problematiky znečištění odpadem je značná nejistota u jednotlivých odpovědí. Prakticky stejné množství dotazovaných uvedlo všechny možnosti odpovědí. Z problematiky recyklace vyplývá, že zhruba 50 % lidí recykluje a 50 % nikoliv. (Česká republika)
- Polovina dotazovaných sbírá odpadky na veřejný místech, avšak druhá polovina odpadky nesbírá nebo neví na tuto otázku odpovědět. (Rusko)
- Drtivá většina účastníků ankety uvedla, že nepřemýšlím o tom, jak mé jednání může poškodit přírodnímu prostředí, což představuje pro samotnou přírodu do budoucích let značný problém. (Česká republika)
- Až 66 % osob, nepřemýšlím o tom, jak mé jednání může poškodit přírodnímu prostředí. (Rusko)
- Z odpovědí respondentů je patrné, že většina dotazovaných třídí odpad, což je pro české odpadové hospodářství pozitivní zpráva. (Česká republika)

- Více než polovina dotazovaných ruských respondentů třídí odpad. (66 %) Až 28 % osob netřídí odpad vůbec. (Rusko)
- Přes 90 % respondentů uvedlo, že se ke každému se chová se stejným respektem, i když mají jiné kulturní zázemí, než je tomu v České republice.
- Skoro 80 % ruských respondentů uvedlo, že se ke každému se chová se stejným respektem, i když mají jiné kulturní zázemí, než je tomu v České republice. Tento fakt je srovnatelný s Českou republikou.
- Až 93 % českých respondentů nepodporuje organizaci pro pomoc nebo ochranu životního prostředí.
- 78 % ruských respondentů podporuje organizaci pro pomoc nebo ochranu životního prostředí skupinu, což představuje pravý opak než u české strany.
- Skoro 75 % respondentů má přehled v oblasti ekonomiky a sleduje zpravodajské služby či čte novinové články, což představuje pro kvalitu lidské finanční gramotnosti velký přínos. (Česká republika)
- Skoro 90 % ruských respondentů má přehled v oblasti ekonomiky a sleduje zpravodajské služby či čte novinové články, což představuje pro kvalitu lidské finanční gramotnosti velký přínos. Jedná se o ještě větší přehled než v České republice.

C. Postojové otázky

- Skoro 90 % českých respondentů si myslí, že bychom měli zajistit, aby se lidé v budoucnosti měli stejně dobře jako my dnes.
- 90 % ruských respondentů, a sice stejný počet jako na české straně si myslí, že bychom měli zajistit, aby se lidé v budoucnosti měli stejně dobře jako my dnes.
- Čeští respondenti si myslí (75 %), že je potřeba nastolit přísnější zákony a předpisy na ochranu.
- Až 86 % ruských osob si myslí, že je potřeba nastolit přísnější zákony a předpisy na ochranu.
- Většina českých respondentů si je vědoma značné chudoby a myslí si, že je potřeba ji snížit. S tímto tvrzením souhlasí přes 80 % dotazovaných.
- Všichni dotazovaní ruští respondenti souhlasí s tímto výrokem, že je potřeba snížit problematiku chudoby. (100 %)
- Více než polovina českých respondentů si myslí (60 %), že je důležité přijmout opatření proti problémům, které souvisejí se změnou klimatu.
- Přes 70 % ruských respondentů si nemyslí, že je důležité přijmout opatření proti problémům, které souvisejí se změnou klimatu. Toto tvrzení se neshoduje s respondenty z České republiky.
- Rozdílné názory panují v české společnosti ohledně demokratického práva. Necelých 50 % si nemyslí, že je důležité, aby lidé ve společnosti uplatňovali svá demokratická práva a zapojovali se do důležitých otázek.
- Až 80 % ruských respondentů tvrdí, že je důležité, aby lidé ve společnosti uplatňovali svá demokratická práva a zapojovali se do důležitých otázek.
- 70 % českých respondentů souhlasí s tím, že ženy a muži na celém světě by měli mít stejné možnosti vzdělání a zaměstnání.
- Všichni dotazovaní respondenti z Ruska souhlasí s tímto výrokem. (100 %)
- Pro české respondenty (76 %) je v pořádku, že každý z nás spotřebuje tolik vody, kolik chce.
- Skoro 80 % ruských respondentů si myslí, že je v pořádku, že každý z nás spotřebuje tolik vody, kolik chce.
- Více než polovina dotazovaných respondentů z České republiky (56 %) si myslí, že by vláda měla poskytnout finanční pomoc, aby podpořila více lidí, kteří se rozhodnou pro studium. k přechodu na ekologická auta

- Necelá polovina ruských respondentů (45 %) neví, zda by vláda měla poskytnout finanční pomoc, aby podpořila více lidí, kteří se rozhodnou pro studium k přechodu na ekologická auta. Naopak 48 % s tím souhlasí.
- Více než polovina českých respondentů nesouhlasí s tím, že by vláda měla všechna svá rozhodnutí přijímat na základě udržitelného rozvoje.
- Až 58 % ruských respondentů neví, zda by měla vláda všechna svá rozhodnutí přijímat na základě udržitelného rozvoje. Takřka 20 % souhlasí, ale i nesouhlasí s tímto výrokiem.

5 Zhodnocení výsledků

V rámci teoretické části byly vymezeny základy konceptu udržitelného rozvoje. Autorka práce vysvětlila podstatu konceptu udržitelného rozvoje. Dále pak uvedla aspekty udržitelného rozvoje, cíle udržitelného rozvoje, parametry udržitelného rozvoje a indikátory udržitelného rozvoje. Závěrem teoretické části se autorka práce zabývala kvalitou života jako faktorem udržitelného rozvoje a zmínila mezinárodní normy v oblasti konceptu udržitelného rozvoje. Je nutné podotknout, že teoretická část je vhodně koncipována a obsahuje všechny důležité složky, které jsou spojené s udržitelným rozvojem. Výsledkem teoretické části je vymezený teoretický základ pojmu udržitelného rozvoje, který slouží k základní orientaci v problematice udržitelného rozvoje.

Výsledkem praktické části je realizace ankety a řízených rozhovorů, které přinesly zjištění od českých a ruských respondentů. Ankety se zúčastnilo 200 českých respondentů a 200 ruských respondentů. Řízených rozhovorů se zúčastnilo celkem šest osob, které vykonávají profese jako IT pracovník, manažer v potravinářské firmě, administrativní pracovník a účetní ve stavební firmě. Dalšími účastníky jsou dva studenti vysoké školy.

Z realizace ankety, která byla zaměřena na otázky vědění, chování a postoje vyplynula následující zjištění:

A. Otázky vědění:

Česká republika (200 respondentů)

1. Až 96 % respondentů z České republiky tvrdí, že pro udržitelný rozvoj je nezbytný hospodářský rozvoj.
2. Polovina dotazovaných se domnívá, že zlepšování šancí lidí na dlouhý a zdravý život přispívá k udržitelnému rozvoji. Přes 20 % lidí nevědělo na tento výrok odpovědět.
3. Přes 70 % osob nesouhlasí s tím, že snížení spotřeby vody je nezbytné pro udržitelný rozvoj.
4. Skoro 40 % lidí netuší, zda ochrana přírody není pro udržitelný rozvoj nezbytná. Necelých 40 % osob si myslí, že není ochrana přírody pro udržitelný rozvoj nezbytná.
5. Všichni dotazovaní respondenti souhlasí, že kultura, kde se konflikty řeší mírovou cestou. prostřednictvím diskuse, je nezbytná pro udržitelný rozvoj rozvoje. (100 %)

6. Přes 60 % osob si myslí, že udržitelný rozvoj vyžaduje, aby lidé snižovali množství všech druhů odpadu.
7. 70 % účastníků ankety tvrdí, že demokratická práva jsou nezbytná pro udržitelný rozvoj.
8. Drtivá většina dotazovaných respondentů souhlasí s tím, že dodržování lidských práv je nezbytné pro udržitelný rozvoj
9. Všichni dotazovaní respondenti souhlasí s tím, že k dosažení udržitelného rozvoje je třeba, aby všechny musí mít lidé na světě přístup ke kvalitnímu vzdělání
10. Více než polovina osob si myslí, že udržitelný rozvoj vyžaduje, aby společnosti jednaly odpovědně vůči svým zaměstnancům, zákazníkům a dodavatelům
11. Skoro 70 % respondentů je souhlasí se zachováním rozmanitosti živých tvorů, které je nezbytné pro udržitelný rozvoj.
12. Skoro všichni dotazovaní respondenti souhlasí s tím, že respekt k jiným kulturám je nezbytný pro udržitelný rozvoj. (98 %)
13. Více než polovina respondentů nesouhlasí s tím, že udržitelný rozvoj vyžaduje přechod na obnovitelné přírodní zdroje.
14. Až 73 % osob souhlasí, že udržitelný rozvoj vyžaduje, aby lidé pochopili, jak ekonomika funguje.

Rusko (200 respondentů)

1. Až 91 % respondentů z Ruska tvrdí, že pro udržitelný rozvoj je nezbytný hospodářský rozvoj.
2. Necelá polovina dotazovaných se domnívá, že zlepšování šancí lidí na dlouhý a zdravý život přispívá k udržitelnému rozvoji.
3. Až 99 % osob nesouhlasí s tím, že snížení spotřeby vody je nezbytné pro udržitelný rozvoj.
4. 83 % ruských respondentů souhlasí s tvrzením, že ochrana přírody není pro udržitelný rozvoj nezbytná.
5. Převážná většina ruských respondentů si myslí, že je kultura, kde se konflikty řeší mírovou cestou. prostřednictvím diskuse, nezbytná pro udržitelný rozvoj.
6. Až 80 % ruských respondentů nesouhlasí, že udržitelný rozvoj vyžaduje, abychom my lidé snižovali množství všech druhů odpadu.

7. Skoro všichni dotazovaní (93 %) souhlasí s tvrzením, že lidé, kteří uplatňují svá demokratická práva, jsou nezbytná pro udržitelný rozvoj.
8. Všichni dotazovaní respondenti souhlasí s tím, že dodržování lidských práv je nezbytné pro udržitelný rozvoj.
9. Skoro všichni dotazovaní respondenti souhlasí s tím, že k dosažení udržitelného rozvoje je třeba, aby všechny musí mít lidé na světě přístup ke kvalitnímu vzdělání.
10. Přes 90 % procent souhlasí, že udržitelný rozvoj vyžaduje, aby společnosti jednaly odpovědně vůči svým zaměstnancům, zákazníkům a dodavatelům
11. Více než polovina respondentů z Ruska je pro zachování rozmanitosti živých tvorů, které jsou nezbytné pro udržitelný rozvoj.
12. Všichni dotazovaní respondenti souhlasí s tímto výrokem, že respekt k jiným kulturám je nezbytný pro udržitelný rozvoj.
13. Z tvrzení vzešlo najevo, že skoro stejné procento dotazovaných souhlasí (31 %), nesouhlas (34 %) nebo neví (36 %), zda udržitelný rozvoj vyžaduje přechod na obnovitelné přírodní zdroje.
14. Skoro 70 % osob souhlasí, že udržitelný rozvoj vyžaduje, aby lidé pochopili, jak ekonomika funguje.

B. Otázky chování:

Česká republika (200 respondentů)

1. Čeští respondenti s tímto výrokem značně nesouhlasí, proto raději volí jízdu motorovým vozidlem.
2. Většina respondentů uvádí, že neví, zda plýtvá vodou. Spíše je zřejmé, že si toho nejsou vědomi. Dále pak uvedli, že si nemyslí, že plýtvají vodou.
3. U problematiky recyklace je značná nejistota u jednotlivých odpovědí. Prakticky stejné množství dotazovaných uvedlo všechny možnosti odpovědí. Z problematiky recyklace vyplývá, že zhruba 50 % lidí recykluje a 50 % nikoliv.
4. U problematiky chudoby je značná nejistota u jednotlivých odpovědí. Prakticky stejné množství dotazovaných uvedlo všechny možnosti odpovědí. Z problematiky recyklace vyplývá, že zhruba 50 % lidí recykluje a 50 % nikoliv.

5. U problematiky znečištění odpadem je značná nejistota u jednotlivých odpovědí. Prakticky stejné množství dotazovaných uvedlo všechny možnosti odpovědí. Z problematiky recyklace vyplývá, že zhruba 50 % lidí recykluje a 50 % nikoliv.
6. Drtivá většina účastníků ankety uvedla, že nepřemýšlím o tom, jak mé jednání může poškodit přírodnímu prostředí, což představuje pro samotnou přírodu do budoucích let značný problém.
7. Z odpovědí respondentů je patrné, že většina dotazovaných třídí odpad, což je pro české odpadové hospodářství pozitivní zpráva.
8. Přes 90 % respondentů uvedlo, že se ke každému se chová se stejným respektem, i když mají jiné kulturní zázemí, než je tomu v České republice.
9. Až 93 % českých respondentů nepodporuje organizaci pro pomoc nebo ochranu životního prostředí.
10. Skoro 75 % respondentů má přehled v oblasti ekonomiky a sleduje zpravodajské služby či čte novinové články, což představuje pro kvalitu lidské finanční gramotnosti velký přínos.

Rusko (200 respondentů)

1. I ruští respondenti se s výrokem neztotožňují a jako česká strana, raději využívají motorová vozidla.
2. Až 60 % respondentů uvedlo, že neví, zda plýtvá vodou, což se skoro ztotožňuje s českými respondenty.
3. Přes 80 % ruských osob je proti recyklaci, což představuje podstatný rozdíl ve vnímání problematiky odpadu mezi Ruskem a Českou republikou.
4. Více než polovina osob (54,5 %) nevyvíjí činnost, která by pomáhala chudým lidem.
5. Polovina dotazovaných sbírá odpadky na veřejných místech, avšak druhá polovina odpadky nesbírá nebo neví na tuto otázku odpovědět.
6. Až 66 % osob, nepřemýšlím o tom, jak mé jednání může poškodit přírodnímu prostředí.
7. Více než polovina dotazovaných ruských respondentů třídí odpad. (66 %) Až 28 % osob netřídí odpad vůbec.
8. Skoro 80 % ruských respondentů uvedlo, že se ke každému se chová se stejným respektem, i když mají jiné kulturní zázemí, než je tomu v České republice. Tento fakt je srovnatelný s Českou republikou.

9. 78 % ruských respondentů podporuje organizaci pro pomoc nebo ochranu životního prostředí skupinu, což představuje pravý opak než u české strany.
10. Skoro 90 % ruských respondentů má přehled v oblasti ekonomiky a sleduje zpravodajské služby či čte novinové články, což představuje pro kvalitu lidské finanční gramotnosti velký přínos. Jedná se o ještě větší přehled než v České republice.

C. Postojové otázky:

Česká republika (200 respondentů)

1. Skoro 90 % respondentů si myslí, že bychom měli zajistit, aby se lidé v budoucnosti měli stejně dobře jako my dnes.
2. Čeští respondenti si myslí (75 %), že je potřeba nastolit přísnější zákony a předpisy na ochranu.
3. Většina respondentů si je vědoma značné chudoby a myslí si, že je potřeba ji snížit. S tímto tvrzením souhlasí přes 80 % dotazovaných.
4. Více než polovina respondentů si myslí (60 %), že je důležité přijmout opatření proti problémům, které souvisejí se změnou klimatu.
5. Rozdílné názory panují v české společnosti ohledně demokratického práva. Necelých 50 % si nemyslí, že je důležité, aby lidé ve společnosti uplatňovali svá demokratická práva a zapojovali se do důležitých otázek.
6. 70 % českých respondentů souhlasí s tím, že ženy a muži na celém světě by měli mít stejné možnosti vzdělání a zaměstnání.
7. Pro české respondenty (76 %) je v pořádku, že každý z nás spotřebuje tolik vody, kolik chce.
8. Více než polovina dotazovaných (56 %) si myslí, že by vláda měla poskytnout finanční pomoc, aby podpořila více lidí, kteří se rozhodnou pro studium k přechodu na ekologická auta
9. Více než polovina respondentů nesouhlasí s tím, že by vláda měla všechna svá rozhodnutí přijímat na základě udržitelného rozvoje.

Rusko (200 respondentů)

1. 90 % ruských respondentů, a sice stejný počet jako na české straně si myslí, že bychom měli zajistit, aby se lidé v budoucnosti měli stejně dobře jako my dnes.
2. Až 86 % ruských osob si myslí, že je potřeba nastolit přísnější zákony a předpisy na ochranu.
3. Všichni dotazovaní respondenti souhlasí s tímto výrokem, že je důležité snížit chudobu.
4. Přes 70 % ruských respondentů si nemyslí, že je důležité přijmout opatření proti problémům, které souvisejí se změnou klimatu. Toto tvrzení se neshoduje s respondenty z České republiky.
5. Až 80 % tvrdí, že je důležité, aby lidé ve společnosti uplatňovali svá demokratická práva a zapojovali se do důležitých otázek.
6. Všichni dotazovaní respondenti souhlasí s výrokem, že ženy a muži na celém světě by měli mít stejné možnosti vzdělání a zaměstnání. (100 %)
7. Skoro 80 % ruských respondentů si myslí, že je v pořádku, že každý z nás spotřebuje tolik vody, kolik chce.
8. Necelá polovina ruských respondentů (45 %) neví, zda by vláda měla poskytnout finanční pomoc, aby podpořila více lidí, kteří se rozhodnou pro studium k přechodu na ekologická auta. Naopak 48 % s tím souhlasí.
9. Až 58 % neví, zda by měla vláda všechna svá rozhodnutí přijímat na základě udržitelného rozvoje. Takřka 20% souhlasí, ale i nesouhlasí s tímto výrokem.

Řízené rozhovory přinesly následující zjištění:

Otázka č.1

Z otázky číslo 1 vyplývá, že studenti vysokých škol jak z České republiky, tak z Ruska znají pojmy udržitelnost a udržitelný rozvoj převážně ze svého studia. Ostatní dotazovaní z obou zemí se s těmito pojmy setkávají během vykonávání své profese a myslí si, že je ve světě dostatečné povědomí o těchto pojmech.

Otázka č.2

Pro většinu dotazovaných znamená udržitelnost uspokojení základních potřeb, stabilní zaměstnání, spokojenou rodinu a ochranu životního prostředí. U významu udržitelnosti se dotazovaní z obou zemí shodnou.

Otázka č.3

Všichni dotazovaní jak z České republiky, tak z Ruska si myslí, že obyčejný člověk vnímá pojem udržitelnost jako uspokojení svých potřeb, a to z pohledu sociálního, ekonomického, psychologického ale i přírodního.

Otázka č.4

Dotazované osoby z České republiky tvrdí, že nejefektivnější nástroje udržitelného rozvoje jsou dlouhodobé trendy, prognózy, scénáře, správné monitorování udržitelného rozvoje, cenové a daňové nástroje, dále pak nákladová efektivita.

Dotazované osoby z Ruska považují za nejefektivnější nástroje udržitelného rozvoje ochranu životního prostředí, lidskou a počítačovou kontrolu a zavedení opatření, které by zajišťovaly regeneraci, nahraditelnosti a asimilaci.

Otázka č.5

Za hlavní cíle udržitelnosti z pohledu dotazovaných z České republiky jsou považovány konec chudoby, zdraví a kvalitní život a kvalitní vzdělávání.

Ruští respondenti uvedli, že za hlavní cíle považují konec hladu, kvalitní zaměstnání, sociální zajištění a kvalitní vzdělání. Kvalitní vzdělání je jeden z cílů, na kterém se shodly obě skupiny dotazovaných.

Otázka č.6

Účastníci rozhovoru z České republiky uvedly příklady udržitelnosti v praxi následující činnosti: recyklace materiálu, podpora maloobchodů a regionálních producentů, dále pak nákup potravin od lokálních dodavatelů.

Skupina ruských respondentů uvádí: recyklaci materiálu, nákup zboží místního původu a preference bio zboží, které je šetrné k přírodě. Z odpovědí obou skupin je patrné, že uvedly prakticky stejné odpovědi, a tudíž lze potvrdit, že uvedly stejné příklady u otázky č.6.

Otázka č.7

Respondenti z České republiky odpověděli, že pracují na pozicích jako IT pracovník, manažer v potravinářské firmě a student vysoké školy. S pojmem udržitelnost se setkávají na pracovišti a při výuce na vysoké škole.

Respondenti z Ruska pracují na pozici jako administrativní pracovník, účetní v mezinárodní stavební firmě a student vysoké školy. S českými respondenty mají identické to, že se setkávají s pojmem udržitelnost na pracovišti. Student vysoké školy taktéž při výuce jako výše uvedený student z České republiky.

Otázka č.8

Aktuální trendy udržitelnosti z pohledu respondentů z České republiky jsou:

- podpora regionálních výrobců, recyklace, elektroauta, papírové nákupní tašky a bio produkty a rostlinná strava.

Aktuální trendy udržitelnosti z pohledu respondentů z Ruska jsou:

- recyklace a umělá inteligence, ekologický úklid a elektrická auta, která jsou správnou volbou pro čistější mobilitu

Otázka č.9

Čeští respondenti tvrdí, že důvody, proč se zajímat o udržitelnost jsou kvalita života, budoucnost, finanční jistota, příroda, recyklace a kvalitní vzdělání.

Ruští respondenti se zajímá o udržitelnost z důvodu finančního zajištění, rodinné jistoty, společenské odpovědnosti, rodiny, přírody a kvalitního vzdělání.

Mezi identické důvody obou skupin dotazovaných patří finanční jistota, příroda, rodina a kvalitní vzdělání.

Otázka č.10

Udržitelnost v dopravě z pohledu respondentů z České republiky:

- Bydlení bez aut, optimalizace silniční sítě, dodržování pravidel silničního provozu, zajistit management parkovacích míst a podpora pěší a cyklistické dopravy

Udržitelnost v dopravě z pohledu respondentů z Ruska:

- Zklidnění frekvence dopravy, podpora a propagace vozidel s ekologickým pohonem, nízkoemisní zóny, kontrola, údržba, čistá paliva a udržitelná nákupní politika v oblasti motorových vozidel

Otázka č.11

Vnímání udržitelnosti v moderních technologiích z pohledu dotazovaných z České republiky:

- Drony, chytrá zařízení a moderní technologie.

Vnímání udržitelnosti v moderních technologiích z pohledu dotazovaných z Ruska:

- „Green a udržitelné technologie v kancelářích.“, interaktivní obrazovky, videokonference, digitální technologie a inovativní nástroje

Otázka č.12

Mezi českými respondenty je udržitelnost v potravinářském sektoru vnímána ve výživě, certifikaci produktů a v bezpečnosti. Dále pak vidí udržitelnost v omezení plýtvání potravin a využívání precizního či chytrého zemědělství.

Ruská strana chápe udržitelnost v potravinářském sektoru jako udržitelnost, která se zaměřuje na klima, plýtvání potravinami, obaly, odlesňování, zemědělství, rybolov a stravování. Stejně jako česká strana vnímají plýtvání potravin. Dále pak uvádějí odstranění těžko recyklovatelných materiálů z obalů.

Otázka č.13

Respondenti z České republiky považují za udržitelnost v cestovním ruchu ochranu a udržování přírodních a kulturních památek. Udržitelnost v cestovním ruchu vnímají i jako respekt místní kultury a tradic. Následně uvedly, že důležitá je i podpora místního podnikání v cestovním ruchu a posilování sociální soudržnosti.

Respondenti z Ruska odpověděly, že vnímají udržitelnost v cestovním ruchu, jako zachování čistoty a kvality nabízených služeb ve vybraných destinacích. Za udržitelnost v cestovním ruchu považují převážně spravedlivé rozdělování přínosů cestovního ruchu

mezi různé aktéry a odvětví. Jsou názoru, že v rámci udržitelnosti cestovního ruchu je důležité správné fungování organizace destinačního managementu, který je zodpovědný za chod, správu a rozvoj turistické destinace.

Otázka č.14

V závěrečné otázce č.14 uvedli čeští respondenti, že udržitelnost v automobilovém průmyslu vnímají jako recyklaci plastů z automobilového průmyslu a důraz na ochranu životního prostředí proti výfukovým plynům. Dále vidí udržitelnost v nástupu nové éry elektroaut a inteligentní služby mobility, které pomáhají snížit uhlíkovou stopu, minimalizovat provoz a nehody.

Skupina ruských respondentů vidí udržitelnost automobilového průmyslu v podobě rozvoje elektromobility, což je stejné tvrzení jako u české skupiny. Dále tvrdí, že lidé by si měli zachovat déle svá starší auta, nikoliv stále kupovat nová, aby přispěli k udržitelnosti automobilového průmyslu. Na závěr odpověděli, že udržitelnost vnímají převážně v elektrifikaci a v urychlení přechodu k udržitelné mobilitě.

6 Závěr

Bakalářská práce se věnovala tématu: „Udržitelnost v percepci mladých (případ Ruska a Česka).“ Cílem práce bylo zjistit, jak tento koncept vnímají obyvatelé dvou různých zemí, České republiky a Ruska. Dalším cílem práce bylo zjistit, jestli vybrané skupiny respondentů mají rozdílné názory a postoje na zkoumanou problematiku udržitelnosti a udržitelného rozvoje. Vedlejším cílem práce bylo teoreticky vysvětlit problematiku udržitelnosti a udržitelného rozvoje. Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Část teoretická se věnovala pochopení, co je udržitelný rozvoj, jak se tento pojem objevil ve společnosti a jak ovlivňuje rozvoj různých států v současnosti. V rámci teoretické části byly představeny základy konceptu udržitelného rozvoje a autorka práce popsala celkovou podstatu konceptu udržitelného rozvoje. Věnovala se aspektům udržitelného rozvoje, uvedla cíle udržitelného rozvoje, popsala parametry udržitelného rozvoje a zabírala se indikátory udržitelného rozvoje. Na závěr teoretické části se autorka práce věnovala kvalitě života, která je důležitým faktorem, právě udržitelného rozvoje. Na konec se zmínila o mezinárodních normách v oblasti konceptu udržitelného rozvoje.

Část praktická obsahovala podrobný výzkum pomocí ankety a řízených rozhovorů. Anketa se orientovala na pochopení udržitelnosti. Jednotlivé anketní otázky byly sestaveny z aktuálních témat, které jsou mezi lidmi diskutovány. Autorka práce položila otázky 400 respondentům z České republiky a Ruska. Anketa se zaměřovala na otázky vědění, chování a postoje. Po skončení ankety byla vypracována komparace odpovědí od českých a ruských respondentů. Z jednotlivých odpovědí jsou patrné rozdíly. Celkové výsledky z ankety jsou uvedeny v předcházející kapitole.

Účastníky řízených rozhovorů byly vybrané profese jako IT pracovník, manažer v potravinářské firmě, administrativní pracovník a účetní ve stavební firmě. Dalšími účastníky, se kterými byly řízené rozhovory taktéž realizovány byli dva studenti vysoké školy. Celkem se kvalitativního výzkumu zúčastnilo šest osob, kterým bylo položeno 14 otevřených otázek. Otázky se týkaly problematiky udržitelnosti a udržitelného rozvoje. Otázky byly koncipovány s ohledem na aktuální témata ve společnosti. Po skončení řízených rozhovorů byla vypracována komparace odpovědí od českých a ruských respondentů. I v tomto případě tohoto výzkumu byly zjištěny odlišné pohledy na problematiku udržitelnosti a udržitelného cestovního ruchu. Celkové výsledky z řízených rozhovorů jsou uvedeny v předcházející kapitole.

Autorka práce se domnívá, že stanovený cíl bakalářské práce byl splněný a výsledkem jsou hodnotná zjištění o problematice udržitelnosti z pohledu Ruska a České republiky. Vypracováním bakalářské práce dospěla autorka práce k nově získaným informacím, zkušenostem a poznatkům, které ji obohatily. Vyzkoušela jsi provést řízené rozhovory a dotazování pomocí ankety.

7 Seznam použitých zdrojů

Akaev, A.A. (Акаев А.А.) Ot Rio do Parizha: dostizhenia, problémy i perspektivy v borbe s izmenením klimata (От Рио до Парижа: достижения, проблемы и перспективы в борьбе с изменением климата) [Z Ria do Paříže: Úspěchy, výzvy a perspektivy v boji proti změně klimatu.], Bulletin Ruské akademie věd 87.7 (2017): 587-598.

Baburin S.N., Muntyan M.A., Ursul A.D. (Бабурин С.Н., Мунтян М.А., Урсул А.Д.) Globalizacia v perspektive ustojchivogo razvitiia (Глобализация в перспективе устойчивого развития) [Globalizace v perspektivě udržitelného rozvoje], 2011. - 206 s.

Bobylev S.N., Girusov E.V., Perelet R.A. (Бобылев С.Н., Гирусов Э.В., Перелет Р.А.) Ekonomika ustojchivogo razvitiia (Экономика устойчивого развития) [Ekonomika udržitelného rozvoje], Tutorial. Nakladatelství Stupeni, Moskva, 2004, 303 s.

Bogolyubov S.A. (Боголюбов С.А.) Realizacia ekologicheskoj polotiki posredstvom prava (Реализация экологической политики посредством права) [Realizace environmentální politiky prostřednictvím práva], Monografie - M.: NIC INFRA-M, 2015. - 174 s.

Feltl, Lukáš. "Zpracování indikátorů udržitelného rozvoje." (2017).

Gvishiani D.M. (Гвишиани Д.М.) Mosty v budeshee (Мосты в будущее) [Mosty do budoucnosti], Institut pro systémovou analýzu, URSS, Moskva, 2004, 269s.

Kasimov N. S. (Касимов Н.С.) Obrazovanie dla ustojchivogo razvitiia (Образование для устойчивого развития (сущность, задачи и этапы становления)) [Vzdělávání pro udržitelný rozvoj (podstata, úkoly a fáze formování)], Bulletin Moskevské univerzity. 5. řada: Zeměpis. - 2006. - ne. 3. - S. 7-12.

Kalouda, František, and Вc Ondřej Minář. "PRODUKTIVITA PRACE A ŽIVOTNI UROVEN V ZEMÍCH EU" 2018.

Kuznesov, V.N. (Кузнецов, В.Н.) Bezopasnost cherez razvitie: gazovaja promyshlenost dla cheloveka (Безопасность через развитие: Газовая промышленность для Человека, Семьи и Общества) [Bezpečnost prostřednictvím rozvoje: Plynárenský průmysl pro člověka, rodinu a společnost], Moskva: Intel Tech (2000): 18.

Makarov I. A., Stepanov I. A. (Макаров И.А., Степанов И.А.) Parizhskoe soglashenie po klimatu: vlijanie na mirovuju energetiku i vyzovy dla Rossii (Парижское соглашение по климату: влияние на мировую энергетику и вызовы для России) [Pařížská klimatická dohoda: dopad na světovou energetiku a výzvy pro Rusko], 2018. – č. 1. - S. 77-97.

McGillivray, Mark, and Howard White. "Measuring development? The UNDP's human development index." *Journal of international development* 5.2 (1993): 183-192.

Mitchell, Gordon. "Problems and fundamentals of sustainable development indicators." *Sustainable development* 4.1 (1996): 1-11.

Perelet R. (Р. Перелет) Ekologičeskaja diplomatia (Экологическая дипломатия) [Environmentální diplomacie], *Mezinárodní život*, 10, 1988, 307s.

Radermacher, Walter. "Indikátory, zelené účetnictví a environmentální statistika–informační požadavky pro udržitelný rozvoj." *Statistika 2* (2005): 2005.

Syrovátka, Miroslav. "Jak (ne) měřit kvalitu života: Kritické pohledy na index lidského rozvoje." *Mezinárodní vztahy* 43.1 (2008): 9-37.

Šikula, M. I. L. A. N. (2003). Globalizácia a ilúzie v prístupoch k udržateľnému rozvoju. *Životné Prostredie*, 258-261.

Turaev V.A. (Тураев В.А.) Globalnyje vyzovy chelovechestvu (Глобальные вызовы человечеству) [Globální výzvy lidstvu: učebnice], Moskva: Logos, 2014. - 192 s.

Vogtmann, H., & Maier, J. (2013). United Nations Conference on Sustainable Development (UNCSD)–Rio+ 20. *Future of Food: Journal on Food, Agriculture and Society*, 1(1), 51-54.

Internetové zdroje

NUMBEO (2023), Quality of Life Index by Country 2023, Available at: https://www.numbeo.com/quality-of-life/rankings_by_country.jsp [Přístup získán 14.2.2023]

OECD (2011), Towards Green Growth: Monitoring Progress: OECD Indicators, OECD Publishing. Available at: <http://www.oecd.org/greengrowth/48224574.pdf> [Přístup získán 10.2.2023]

OSN (2015), Cíle udržitelného rozvoje.
Dostupná z: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/ru/> [Přístup získán 13.2.2023]

The World Commission on Environment and Development / 4 August 1987 / Our Common Future. Available at: <http://www.un-documents.net/wced-ocf.htm> [Přístup získán 6.2.2023]

UNDP (2010), Human Development and Sustainability.
Available at: <https://hdr.undp.org/system/files/documents/hdrp201005pdf.pdf> [Přístup získán 13.2.2023]

www.udrzitelnyobal.cz

www.blog.aiesec.cz

www.autosalon.tv

www.intelignentnisvet.cz

8 Přílohy

8.1 Příloha 1 – Řízený rozhovor

1. Domníváte se, že je dostatečné povědomí ve světě o pojmech udržitelnost a udržitelný rozvoj?

Osoba č.1

Myslím si, že v aktuální době již ano. S udržitelností se setkávám převážně v zaměstnání.

Osoba č.2

Myslím si, že jsou tyto pojmy velmi rozšířené.

Osoba č.3

V dnešní době jsou dle mého názoru pojmy udržitelnost a udržitelný rozvoj světové společnosti velmi dobře známé.

Osoba č.4

Domnívám se, že ano

Osoba č.5

Odhaduji, že ano. Tyto pojmy jsou hojně prezentovány na skoro každé střední a vysoké škole. Myslím si, že převážně studenti se s těmito pojmy setkávají. Dále pak manažeři vybraných firem.

Osoba č.6

Myslím si, že ano. S těmito pojmy se setkávám během studia na vysoké škole.

2. Co pro Vás znamená udržitelnost?

Osoba č.1

Udržitelnost je pro mě uspokojit základní potřeby a zachování kvalitní životní úrovně.

Osoba č.2

Udržitelností je pro mě spokojená rodina a stabilní zaměstnání.

Osoba č.3

Znamená pro mě zachování si určitého standardu s možností potenciálního zlepšení z pohledu sociálního vnímání a přírody.

Osoba č.4

Je to pro mě zachování spokojeného života.

Osoba č.5

Udržitelnost je pro mě respektovat svět a snížit společenský dopad na životní prostředí.

Osoba č.6

Důraz na ochranu životního prostředí a společenského života.

3. Jak vnímá udržitelnost obyčejný člověk?

Osoba č.1

Obyčejný člověk vnímá udržitelnost jako ochranu životního prostředí.

Osoba č.2

Udržitelnost má spojenou s přírodou a její ochranou.

Osoba č.3

Myslím si, že obyčejný člověk chápe udržitelnost jako zachování si určitého standardu.

Osoba č.4

Udržitelnost je pro obyčejného člověka schopnost uspokojit své vlastní potřeby. Příkladem může být finanční výdělek, který zajistí chod rodiny na jeden měsíc.

Osoba č.5

Udržitelnost vnímá, jako chování, které zajišťuje trvalou existenci, jistotu a stabilitu.

Osoba č.6

Dle mého názoru ji chápe jako uspokojení svých potřeb, a to z pohledu sociálního, ekonomického, psychologického ale i přírodního.

4. Jaké jsou podle Vás nejefektivnější nástroje udržitelného rozvoje?

Osoba č.1

Myslím si, že se jedná o dlouhodobé trendy, prognózy a scénáře.

Osoba č.2

Ochrana životního prostředí.

Osoba č.3

Dle mého názoru se jde především o správné monitorování udržitelného rozvoje.

Osoba č.4

Lidská a počítačová kontrola.

Osoba č.5

Mezi nejefektivnější nástroje patří cenové a daňové nástroje, dále pak nákladová efektivita.

Osoba č.6

Dle mého názoru se jedná o enviromentální efektivitu a její hlavní podstatou je zavedená opatření, které by zajišťovaly regeneraci, nahraditelnosti a asimilaci.

5. Jaké by měly být hlavní cíle udržitelnosti?

Osoba č.1

Konec chudoby.

Osoba č.2

Konec hladu.

Osoba č.3

Zdraví a kvalitní život.

Osoba č.4

Kvalitní nabídka práce a sociální zajištění.

Osoba č.5

Kvalitní vzdělání.

Osoba č.6

Kvalitní vzdělání.

6. Můžete uvést příklad udržitelnosti v praxi?

Osoba č.1

Recyklace materiálu.

Osoba č.2

Recyklace materiálu.

Osoba č.3

Podpora maloobchodů a regionálních producentů.

Osoba č.4

Nákup zboží místního původu.

Osoba č.5

Nákup potravin od lokálních dodavatelů

Osoba č.6

Preference bio a šetrného zboží k přírodě.

7. V jaké pracovní oblasti působíte? Setkáváte se v pojmem udržitelnost na pracovišti či v zaměstnání?

Osoba č.1

Pracuji jako IT pracovník. S pojmem udržitelnost se setkávám při programování webových stránek a při digitalizaci.

Osoba č.2

Jsem zaměstnaný jako administrativní pracovník. S pojmem udržitelnost se setkávám každý den.

Osoba č.3

Pracuji na pozici manažera v jedné potravinářské firmě. S udržitelností se setkávám denně.

Osoba č.4

Jsem zaměstnaná jako účetní v mezinárodní stavební firmě. Udržitelnost je jedno z našich firemních hesel.

Osoba č.5

S udržitelností se setkávám během studia.

Osoba č.6

S udržitelností se setkávám během studia a na brigádě ve skladu.

8. Co podle Vás patří mezi aktuální trendy udržitelnosti?

Osoba č.1

Podpora regionálních výrobců, recyklace a elektroauta.

Osoba č.2

Recyklace a umělá inteligence.

Osoba č.3

Papírové nákupní tašky a bio produkty, které jsou šetrné k přírodě. Dále pak elektroauta.

Osoba č.4

Ekologická úklid a domácnost.

Osoba č.5

V dnešní době je velkým trendem rostlinná strava, která je udržitelná vůči přírodě. Lidé si nechávají sestavovat jídelníček bez živočišných produktů a žijí veganským způsobem.

Osoba č.6

Aktuální trendem jsou elektrická auta, která jsou správnou volbou pro čistější mobilitu.

9. Uveďte 3 důvody proč se zajímat o udržitelnost.**Osoba č.1**

Kvalita života, budoucnost, současnost.

Osoba č.2

Finanční úspora, rodinná jistota, společenská odpovědnost.

Osoba č.3

Finanční jistota, odpadové hospodářství, důraz na kvalitu přírody.

Osoba č.4

Rodina, finance, příroda.

Osoba č.5

Kvalitní vzdělávání, rozvoj a recyklace.

Osoba č.6

Kvalitní vzdělávání, společnost a potřebný přehled.

10. Jak vnímáte udržitelnost v dopravě?**Osoba č.1**

Bydlení bez aut.

Osoba č.2

Zklidnění frekvence dopravy.

Osoba č.3

Optimalizace silniční sítě, dodržování pravidel silničního provozu.

Osoba č.4

Podpora a propagace vozidel s ekologickým pohonem.

Osoba č.5

Zajistit management parkovacích míst a podpora pěší a cyklistické dopravy.

Osoba č.6

Nízkoemisní zóny, kontrola, údržba, čistá paliva a udržitelná nákupní politika v oblasti motorových vozidel.

11. Jak vnímáte udržitelnost v moderních technologiích?

Osoba č.1

Například vnímám velmi pozitivně drony, které pomáhají zemědělcům a lesníkům.

Osoba č.2

Vnímám je kladně. V naší firmě jsme nastolili „Green a udržitelné technologie v kancelářích.“ Snažíme se vytvářet v kancelářích živý prostor, který spojuje naše zaměstnance s přírodou. Využíváme prvky, které jsou inspirované přírodou, jako jsou zelené stěny a střechy, rostliny a další podobné prvky. Instalace těchto zelených prostor jsou často podporovány pokročilými technologiemi.

Osoba č.3

Udržitelnost vnímám především v chytrých zařízeních, které člověku ulehčují život a zajišťují mu tak určitý komfort a stabilitu.

Osoba č.4

Vnímám je velmi pozitivně. Líbí se mi interaktivní obrazovky, které jsou k dispozici uživatelům v kancelářích vytvářet prezentace a sdílet je s ostatními. Velmi přínosné jsou videokonference. Dávají také možnost interakce a spolupráce na dokumentech v reálném čase.

Jejich pomocí lze pak prezentovat obsah z různých zdrojů, jako třeba počítače, tabletu, nebo mobilního telefonu. Díky tomu se prezentace stávají interaktivnějšími a umožňují lepší spolupráci.

Osoba č.5

Uznávám moderní technologie, které jsou určeny k vytváření zelených kanceláří, které spolu s novými chytrými materiály pomáhají snižovat energetickou náročnost.

Osoba č.6

Digitální technologie a inovativní nástroje

12. Jak vnímáte udržitelnost v potravinářském sektoru?

Osoba č.1

Udržitelnost u potravin vnímám převážně ve výživě, složení a bezpečnosti produktu, ale také v certifikaci produktů.

Osoba č.2

Vnímám ji jako udržitelnost, která se zaměřuje na klima, plýtvání potravinami, obaly, odlesňování, zemědělství, rybolov a stravování.

Osoba č.3

Jednoznačně omezení plýtvání potravinami.

Osoba č.4

Plýtvání potravin a respekt ke každé surovině.

Osoba č.5

Udržitelnost v potravinářském sektoru chápu jako perspektivní a šetrný způsob například v zemědělství ze kterého pochází mnoho produktů. Jedním ze způsobů, jak toho dosáhnout udržitelnosti, je využívání precizního či chytrého zemědělství. Jedná se například o cílené aplikace, které se využívají na ochranu ovoce a zeleniny.

Osoba č.6

Vnímám ji jako výrazné omezení plýtvání potravinami a odstranění těžko recyklovatelných materiálů z našich obalů.

13. Jak vnímáte udržitelnost v cestovním ruchu?**Osoba č.1**

Vnímám ji jako ochranu a udržování přírodních a kulturních památek.

Osoba č.2

Zachování čistoty a kvality nabízených služeb ve vybraných destinacích.

Osoba č.3

Respekt místní kultury a tradic. Podpora místního podnikání v cestovním ruchu a posilování sociální soudržnosti.

Osoba č.4

Udržitelnost v cestovním ruchu vidím převážně ve spravedlivém rozdělování přínosů cestovního ruchu mezi různé aktéry a odvětví.

Osoba č.5

Udržitelnost v cestovním ruchu by měla zajistit, aby turismus nezpůsobil trvalé škody na životním prostředí a aby přírodní zdroje byly zachovány pro další generace.

Osoba č.6

V rámci udržitelnosti cestovního ruchu je důležité správné fungování organizace destinačního managementu, který je zodpovědný za chod, správu a rozvoj turistické destinace.

14. Jak vnímáte udržitelnost v automobilovém průmyslu?

Osoba č.1

Vnímám ji jako recyklaci plastů z automobilového průmyslu a důraz na ochranu životního prostředí proti výfukovým plynům.

Osoba č.2

Vnímám ji v podobě rozvoje elektromobility.

Osoba č.3

Nástup nové éry elektroaut.

Osoba č.4

Lidé by si měli zachovat déle svá starší auta, nikoliv stále kupovat nová, aby přispěli k udržitelnosti automobilového průmyslu.

Osoba č.5

Udržitelnost vidím v inteligentních službách mobility, které pomáhají snížit uhlíkovou stopu, minimalizovat provoz a nehody.

Osoba č.6

Udržitelnost vnímám převážně v elektrifikaci a v urychlení přechodu k udržitelné mobilitě.

8.2 Příloha 2 – Cíle udržitelného rozvoje



Zdroj: www.udrzitelnyobal.cz

8.3 Příloha 3 – 5 důvodů proč se zajímat o udržitelnost

5 DŮVODŮ PROČ SE ZAJÍMAT O UDRŽITELNOST

-  1. VÝROBA PŘEVYŠUJE POPTÁVKU
-  2. PŘEHLED
-  3. SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST
-  4. ODPAD
-  5. KVALITNÍ VZDĚLÁNÍ

Zdroj: www.blog.aiesec.cz

8.4 Příloha 4 – Obnovitelné energie



Zdroj: www.inteligentnisvet.cz

8.5 Příloha 5 – Elektromobily



Zdroj: www.autosalon.tv